Diarienummer:
SAM-2020-2735

Planprogram Skeppsbron

Antagandehandling

Antagande kommunfullmäktige 2026-06-15

Härnösands kommun

Planprogram Skeppsbron

Härnösands kommun

Beställare:
Kommunstyrelsen

Framtagen av:

Hanna Krämmer	Projektledare + planarkitekt
Michael Mallinder-MacLeod	Arkitekt MSA
Matildha Lindström	Trädgårdsingenjör

Dokumentdatum:	2023-08-17
Diarienummer:	SAM-2020-2735
Version:	2.1

Innehållsförteckning

Sammanfattning **4**
Skeppsbron byggs om för framtiden!
Visionen för Skeppsbron
Framtagandeprocess
Sikte mot 2030

Inledning **6**
Syfte
Bakgrund
Vad är ett planprogram?
Planprocessen och tidplan
Samråd

Genomförda dialoger **8**

Värdeplanering **10**
Värdeplanering som arbetsmetod 10
Värdeplaneringshjulet 11
Kärnan - Historiska kajstråket Skeppsbron 12
Visionen för Skeppsbron 14
5 prioriterade inriktningar 15
- Identitet 16
- Människan 18
- Bebyggelse 20
- Grönska 22
- Rörelse 24

Strukturplan **26**

Kopplingen till andra strandstråk **27**

Förutsättningar **28**
Översiktsplan 2040
Bebyggelse och kulturmiljö
Natur och mark
Vatten
Teknisk försöjning

Visioner för varje delområde **31**
1. Östra Kanalgatan 32
2. Fisktorget + Stora torget 34
3. Nybrokajen 36
4.1 Skeppsbron 38
4.2 Skeppsbron 40
4.3 Skeppsbron 42
4.4 Skeppsbron 44
5. Utsprångskajen 46
6. Långgatan + Hamnparken 48
7. Tobaksmonopolet 50
8. Sälstens udde 52

Kallbadhus + bastu **54**

Konsekvenser **56**
Sociala konsekvenser
Ekologiska och miljömässiga konsekvenser
Ekonomiska konsekvenser

Tidplan **60**

Vägen framåt **62**
Beslut som behöver fattas

Bilagor **63**

Källhänvisning **64**

Sammanfattning

Skeppsbron byggs om för framtiden!

Nuvarande kaj är en 100 år gammal konstruktion som nu ska byggas om för att stå minst 100 år till. Många har minnen och historier kopplade till Skeppsbron genom platsens centrala del i Härnösands historia. När Skeppsbron omgestaltas ska det göras med respekt för historien men också med inspiration från den. Nya nödvändiga funktioner ska samsas med kulturhistoriska värden för att bygga upp ett Skeppsbron som skapar nya minnen härifrån och framåt. Planprogrammet har tagits fram för att vara ett stöd i arbetet med upprustningen av stråket där kulturhistoria, invånare och sakkunniga fått komma till tals. Detta har lett till en gemensam vision för Skeppsbrons framtid – Planprogram Skeppsbron.

Visionen för Skeppsbron

Visionen för Skeppsbron är ett mångfunktionellt, omsorgsfullt gestaltat och sammanhängande kajstråk för Härnösand.

Med **mångfunktionellt** menar vi ett stråk som bjuder in till en mängd olika aktiviteter, miljöer, funktioner och besöksmål. Det ska vara intressant att färdas längs Skeppsbron oavsett på vilket sätt det sker.

Med **omsorgsfull gestaltning** menar vi en kaj och ett stråk som utgår från den mänskliga skalan och de mänskliga behoven. Platsen ska vara universellt utformad, det vill säga att den ska kunna användas av alla människor i största möjliga utsträckning utan att behöva anpassas eller specialutformas. Det är också viktigt att material väljs med omsorg, eftersom vi vistas mitt i ett riksintresse för kulturmiljö. Platsen ska även utformas omsorgsfullt med hänsyn till klimatet och de förändringar vi står inför.

Med **sammanhängande** menar vi ett stråk som hänger ihop både när det gäller infrastruktur men också i arkitektoniska uttryck och i grönskan. Framkomligheten för gående och cyklister ska prioriteras.

Framtagandeprocess

Processen för att ta fram planprogrammet har bestått av omfattande dialoger med invånare, experter, företag och politiker. Dialogerna finns sammanställda i ett separat dokument, ***Dialogsammanställning Planprogram Skeppsbron***. Dessa dialoger ligger till grund för hela planprogrammet, från visionen ända ner till de strategiska projekten.

En värdeplaneringsmodell har använts för att konkretisera de viljeriktningar och önskemål som framkommit i de dialoger som genomförts. Värdemodellen visas i sin helhet på sida 10. Den visar fem prioriterade inriktningar som har separata strategier och strategiska projekt som kopplar an till dessa.

Kunskap och önskemål om Skeppsbrons utveckling har även kommit in via ett parallellt projekt, Street Moves, som också tar plats på Skeppsbron. Street Moves handlar om att skapa gaturum som är mer hållbara, hälsosamma och fulla av liv. Street Moves har använts som en metod och ett verktyg för att snabbt komma ut på plats och skapa förändring i gaturummet som sedan kan utvärderas. Platsen invigdes sommaren 2023 och i utvärderingen av projektet framgår att trafikmiljön upplevs lugnare samt att gatan upplevs mer mångfuktionell och trivsam att vistas i. Platsen ger invånarna en försmak av framtidens Skeppsbron där grönska och mötesplatser är en naturlig del av stråket.

Sikte mot 2030

Härnösand står inför historiskt stora infrastruktursatsningar de närmsta 10 åren. Kommunen har därför beslutat om en 10-årig investeringsplan för att skapa förutsättningar för projektens genomförande. De projekt som ska genomföras är bland annat byte av Nybron och upprustning av Utsprångskajen. Skeppsbron planeras att rustas upp permanent 2027–2030.

Planprogrammet visar hur området kan utvecklas till en gemensam helhet där grönska, attraktiva målpunkter, livskraftigt näringsliv, säkra gång- och cykelvägar och en mer tillgänglig kaj och havsstråk är några centrala ambitioner.

Planprogrammet lägger grunden för omvandlingen och ger en vision att förhålla sig till.

Vy från Nybron mot Skeppsbron och Utsprångskajen

Inledning

Syfte

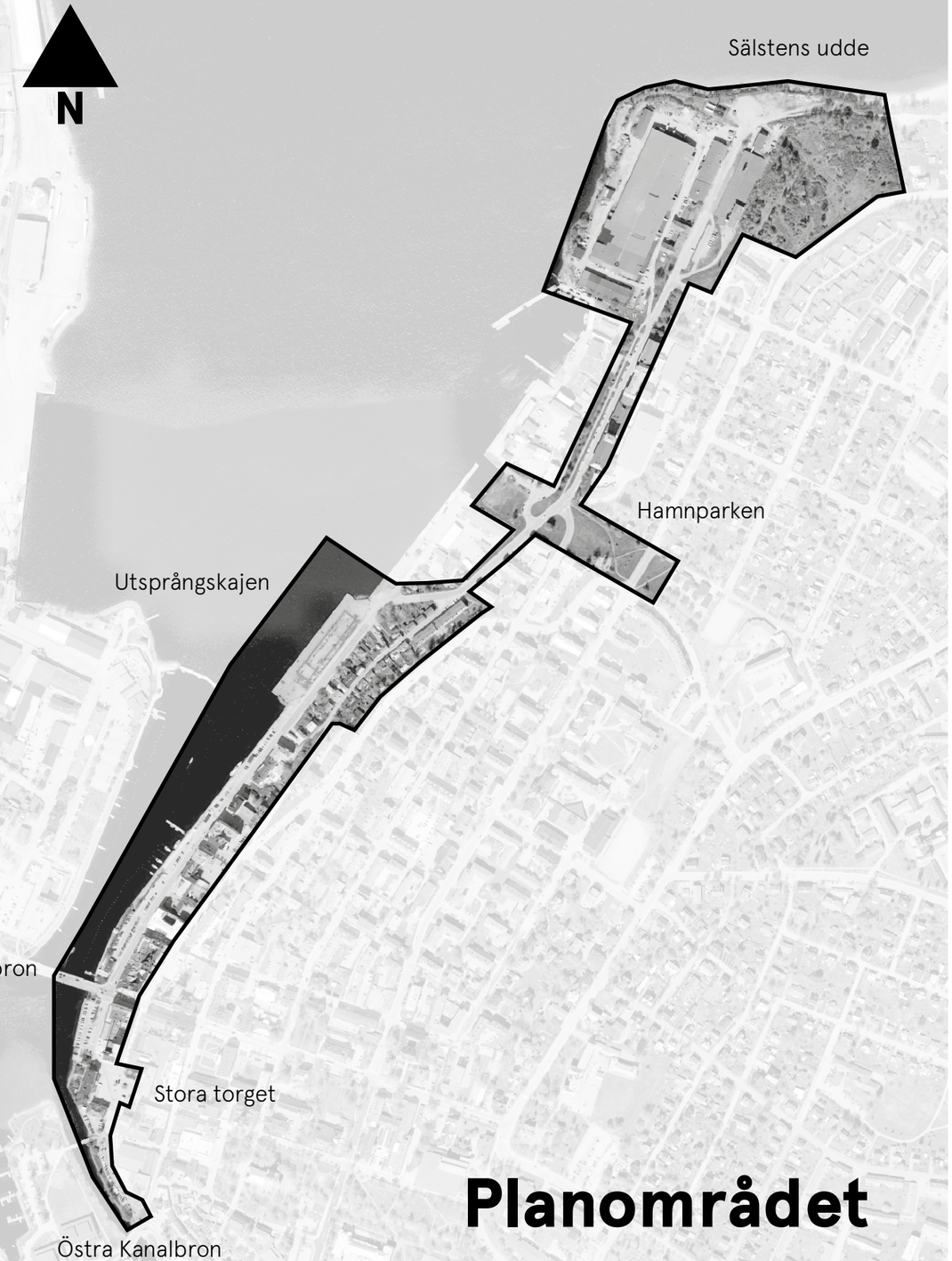
Syftet med att ta fram ett planprogram för Skeppsbron är att översiktligt utreda förutsättningar och möjligheter i området för att skapa en gemensam målbild och en sammanhängande stadsmiljö. Syftet är också att skapa en tydlig vision för området tillsammans med invånare, fastighetsägare, besökare och näringsliv och tidigt samråda med myndigheter och andra berörda. Programmet ska därefter fungera som underlag för framtida detaljplaner inom området. Planprogrammet spelar även en viktig roll för att skapa delaktighet och förankring hos invånarna för de infrastruktur- och samhällsutvecklingsprojekt som under en tioårsperiod planeras att genomföras i området.

Bakgrund

Skeppsbron är ett centralt beläget område i Härnösand där havet möter staden. Området berör bland annat invånare, företag, skola, försvarsmakten och besökare. Skeppsbron kommer inom en tioårsperiod att påverkas av ett antal större högt prioriterade infrastruktur-, trafik- och bostadsprojekt. För att skapa en gemensam målbild, en sammanhängande stadsmiljö och ett underlag för kommande planering behöver ett planprogram tas fram för området.

Samhällsförvaltningen fick den 2020-09-08 i uppdrag att upprätta ett planprogram för området.

Den geografiska avgränsningen för planprogrammet sträcker sig från Östra Kanalbron, över Härnösands torg och vidare längs med vattnet till Sälstens udde. Utöver den geografiska avgränsningen ska planprogrammet koppla an och förhålla sig till kringliggande platser utanför det utpekade området.

Segelbåtar längs Skeppsbron

Vad är ett planprogram?

Ett planprogram är ett översiktligt planeringsunderlag som ska ligga till grund för kommande detaljplanering. Det kan ses som ett mellanting mellan en översiktsplan och en detaljplan och omfattar ofta ett större område som exempelvis en stadsdel. I planprogrammet för Skeppsbron ska översiktsplanens intentioner vägleda planprogrammet som i sin tur ska vara underlag till kommande detaljplanearbeten.

I planprogrammet pekas övergripande markanvändning ut och placeringar av funktioner så som parker, gator och torg. Detaljer kring gestaltning och exakt utformning kommer i senare skede vid detaljplanering, bygglov och projektering.

Planprocessen och tidplan

Planprogrammet utgår från Plan- och bygglagen (2010:900) i sin helhet. Planprogrammet är till för att underlätta kommande detaljplanearbeten och ska ange utgångspunkter och mål för området.

Samråd

Planprogrammet skickades ut på samråd under tre veckor, från 27 mars till 17 april 2023. Då gavs allmänheten och myndigheter möjlighet att ge synpunkter. Det gavs även möjlighet för allmänheten att delta på ett samrådsmöte med kommunen den 5 april 2023 för att prata om planförslaget. Information om samrådsförslaget samt samrådsmötena fanns även i tidningen Yippie, Tidningen Ångermanland, affischer på stan och på kommunens digitala kanaler. Efter samrådet har revideringar gjorts och inkomna ytranden har sammanställts och kommenterats av kommunen i en samrådsredogörelse som bifogas planförslaget. Alla revideringar som gjorts i planförslaget finns nedskrivna i samrådsredogörelsen. Planförslaget ska godkännas i tur och ordning av samhällsnämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Beslut om antagande förväntas ske av kommunfullmäktige 25 september 2023.

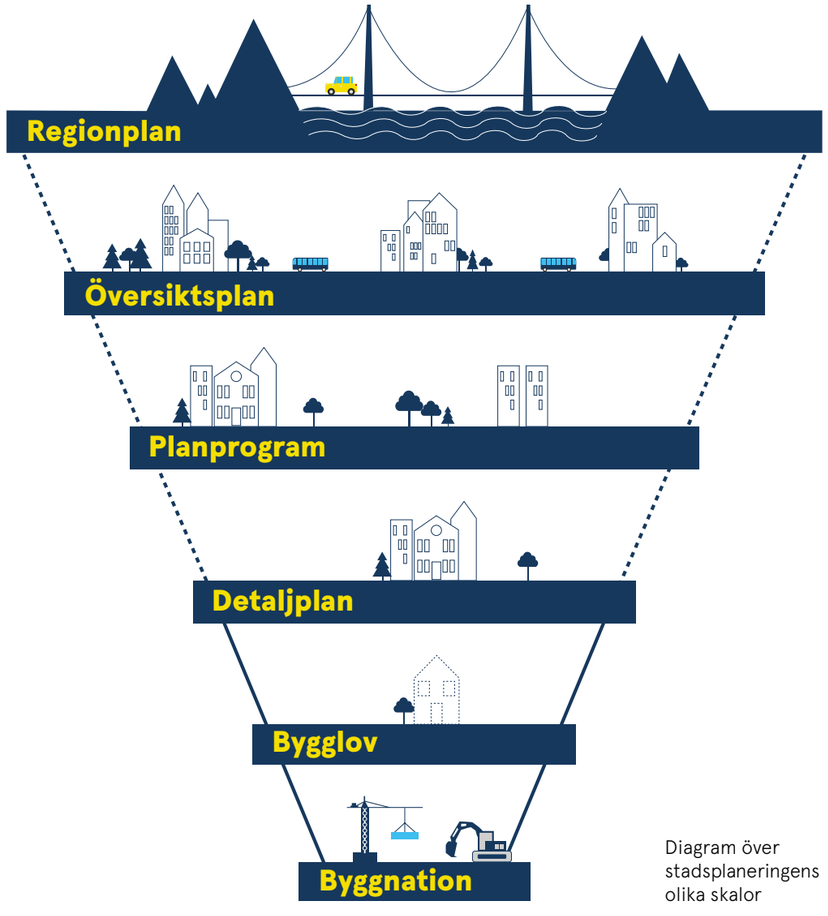

Diagram över stadsplaneringens olika skalor

Genomförda dialoger

Planprogrammet har arbetats fram utifrån en omfattande dialogprocess som genomfördes under våren och sommaren 2021. Syftet med dialogprocessen var att ta fram ett idé- och kunskapsunderlag inför den kommande planeringsprocessen.

I dokumentet Handlingsplan för dialog (2021-01-13) beslutades vilka riktlinjer, målbild och metoder som dialogprocessen skulle utgå från. Det beslutades även att särskilt riktade dialoger skulle ske med barn, äldre och personer med funktionsvariationer. Detta för att dels uppfylla de intentioner som Härnösands kommuns översiktsplan anger och dels för att uppfylla barnkonventionens krav om bedömning av barnets bästa (artikel tre och tolv).

Dialogfasen har bestått av flera olika aktiviteter där olika målgrupper och perspektiv varit representerade.

Resultatet av de genomförda dialogerna finns sammanfattade i dokumentet Dialogsammanställning Planprogram Skeppsbron (2022-06-01) som finns som bilaga till planförslaget.

En dialog har även gjorts i det parallella projektet, Street Moves, som också tar plats på Skeppsbron. Street Moves handlar om att skapa gaturum som är mer hållbara, hälsosamma, mångfunktionella och fulla av liv. I Street Moves har Härnösands kommun tillsammans med ArkDes (Sveriges nationella centrum för arkitektur och design) och designteamet Office of Possibilites genomfört en workshop under hösten 2022. Under workshopen inkom många synpunkter om utvecklingen av Skeppsbron, både tillfälliga lösningar men även långsiktiga. Dessa har arbetats in i planprogrammet.

Street Moves har använts som en metod och ett verktyg för att snabbt komma ut på plats och skapa förändring i gaturummet som sedan kan utvärderas. Metoden gör det möjligt att testa tillfälliga lösningar innan de blir permanenta. Street Moves invigdes sommaren 2023 och en försmak av visionen för Skeppsbron 2030.

Dialogtillfälle vid ‘Bolagsbryggan’ sommaren 2021

Dialogtillfälle i Street Moves projektet, oktober 2022

De fyra viktigaste punkterna som framkommit i dialogerna är:

- Mer grönska, blomster och parkmiljöer och mindre asfalt.
- Skapa fler målpunkter, aktiviteter och mötesplatser i området, som fungerar året runt.
- Ordna nödvändig och hållbar infrastruktur för gående, cyklister, bilister och båttrafikanter.
- Omfattningen och placeringen av havsnära parkeringsplatser behöver ses över.

Långgatan vintertid

Stora hårdgjorda ytor längs Skeppsbron

Utsprångskajen som varit avstängd en längre tid

Sommarblommor längs Skeppsbron

Stora hinder för rörelsehindrade

Tomma lokaler vinterid

Värdeplanering

Värdeplanering som arbetsmetod

Arbetet med planprogrammet för Skeppsbron har bedrivits enligt en värdebaserad stadsutvecklingsmodell inspirerad av Malmö stads arbetsprocesser. Det innebär i korthet en planeringsprocess där de viktiga värdena som ska prägla utvecklingen av området definieras i ett tidigt skede. Detta har gjorts utifrån dialoger och workshops, både internt i kommunen och externt med Härnösandsbor, företag och fastighetsägare. Därmed skapas en bred förankring av förutsättningar och mål för det fortsatta arbetet.

Kärnan sätter grunden för visionen och beskriver kvalitéer och vad som kännetecknar området idag. Kärnan ligger till grund för visionen vilket gör den platsspecifik och tydlig. Visionen löper som en röd tråd genom arbetet och sociala och mjuka frågor får utrymme. Problem och knäckfrågor identifieras i början av processen. Man undviker också att fastna i detaljer och fysiska uttryck i ett alltför tidigt skede. Cirkeldiagrammet är ett överskådligt sätt att sammanfatta resultatet av den inledande värdebaserade processen.

Kärna

Kärnan är den innersta ringen och handlar om att synliggöra den kultur och de värden som finns inom området i dag. Kärnan beskriver områdets nuläge och formulerar eventuella problem för den fortsatta utvecklingen.

Vision

Visionen är det gemensamma målet som arbetet styr emot och strävar för att uppnå. Visionen genomsyrar alla prioriteringar, strategier och strategiska projekt.

Prioriteringar

De prioriterade inriktningarna baseras på visionen och speglar de värden som är mest värdefulla för utvecklingen av Skeppsbron.

Strategier

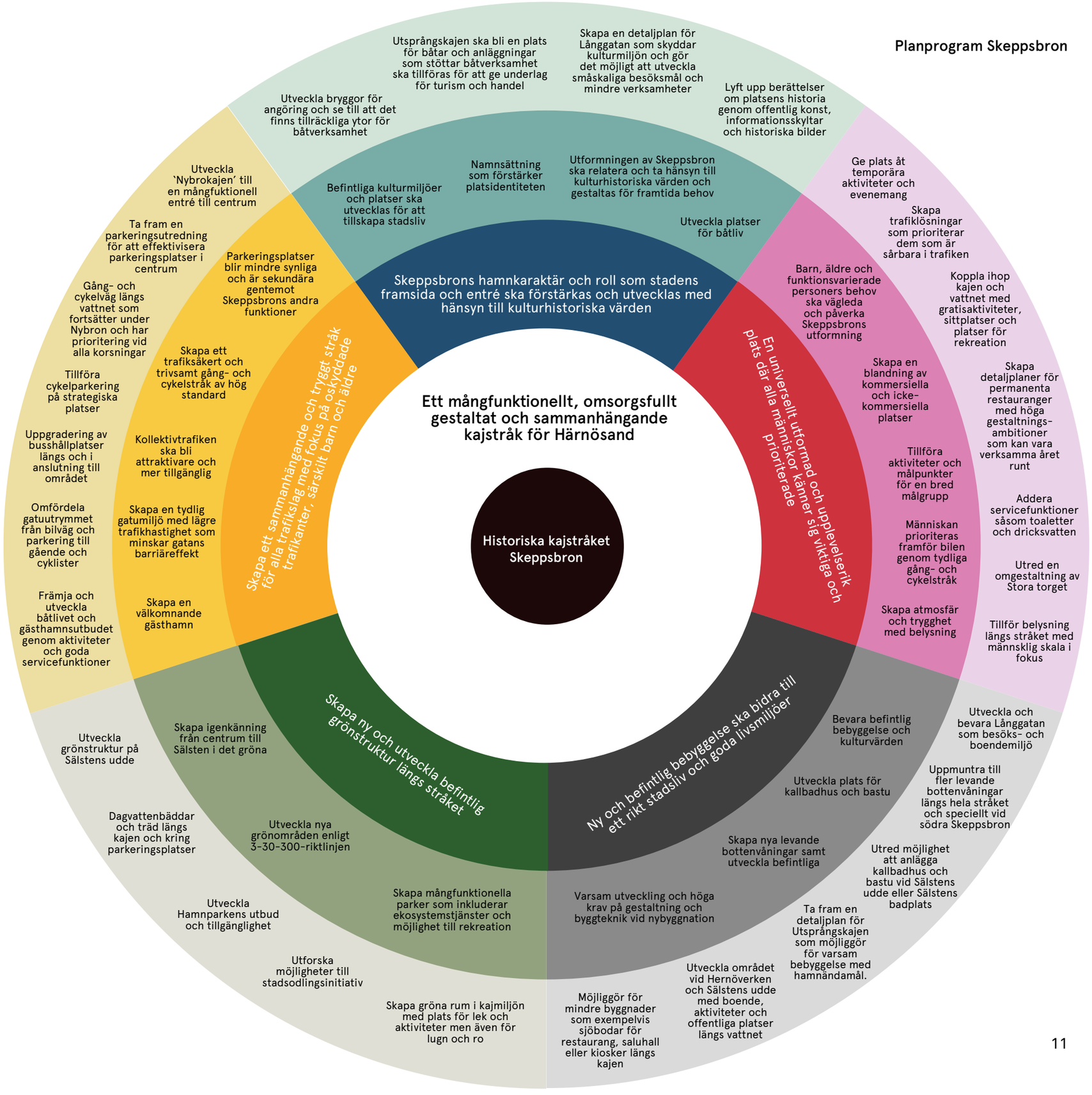
Strategierna är vägledande för att skapa önskade värden och kvaliteter. De ligger till grund för val av de projekt som är mest angelägna.

Strategiska projekt

De strategiska projekten är konkreta byggprojekt eller andra åtgärder som är avgörande för att visionen ska kunna förverkligas.

Värdeplaneringshjulet

Här kan du läsa om den vision som finns för planprogram Skeppsbron och hur visionen sen trattar ner till fem olika prioriteringar med tillhörande strategier och strategiska projekt.

Kärnan – Historiska kajstråket Skeppsbron

Befintliga värden och kvalitéer – kulturmiljö

Skeppsbron ligger inom område för riksintresse för kulturmiljö vilket omfattar stora delar av Härnösands stad. Riksintresset blev utpekat redan år 1996 av Riksantikvarieämbetet. De långa kajerna utmed Skeppsbrons båda sidor, Nattviken och Södra sundet är betydande för upplevelsen av staden och utgör en viktig del av stadens identitet och karaktärsdrag.

Bebyggelsen längs Skeppsbron karaktäriseras av större stenhus från tidigt 1900-tal som var inredda för affärsverksamhet, kontor och bostäder. Stråkets karaktär är en öppen hamnmiljö där den hårdgjorda kajen gav utrymme för handel och lastning. Skeppsbron har av många ansetts som stadens framsida och har länge varit centrum för Härnösands utveckling. Skeppsbron har en rik arkitekturhistoria som är läsbar än idag. Det är också den första plats man ser både från havet och från Nybron och ä en av Härnöns viktigaste entréer.

Vidare längs stråket finns Långgatan, ett område med äldre trähus som vittnar om den äldre tomtindelningen med huvudbyggnad och bodar som vetter med gaveln ned mot vattnet. Långgatans bebyggelse har en planstruktur från 1500-talet och träbebyggelse från tidigt 1800-tal. Husen har alla träpanel med svarta eller röda tak och uthus i vinkel mot kajen. Här bodde i huvudsak sjömän och handlare.

Längst norrut på Skeppsbron finns en tydlig industriprägel med Hernöverken och Tobaksmonopolet. Ståtlig tegelarkitektur samt modernare personal- och industrilokaler från början av 1900-talet. Tobaksmonopolet är tillsammans med Hernöverken viktiga märkesbyggnader och landmärken för handelsstråket på norra Skeppsbron.

Utmed Skeppsbron har det i huvudsak funnits öppna hårdgjorda handelsytor. Torg, byggnader, grönytor eller parker har sällan förekommit intill hamnen. Det har tidigare legat ett torg, Lilla torget, ungefär vid adressen Skeppsbron 11. På Utsprångskajen har även en mindre magasinsbyggnad funnits. Innan Skeppsbron hade den utformning som den har idag fanns fiskebodar både vid Utsprångskajen och vid Residenset.

Stråket har höga värden som livsmiljö och som kulturmiljö. Skeppsbron har varit och är även idag ett centrumnära område där det historiskt har vistats mycket människor. Människor som cyklat och gått till och från sitt arbete på Hernöverken och fiskare och handlare som haft Skeppsbron som sin arbetsplats.

Historisk bild av Skeppsbron. Bild: Örjan Leeks historiska bildarkiv

Kärnan – Historiska kajstråket Skeppsbron

Utmaningar och knäckfrågor

En av de största utmaningarna för Skeppsbron är att tillföra nya funktioner som behövs i nutid, till exempel grönska, mötesplatser och nya byggnader. Detta utan att skada kulturmiljön som kajbandet och dess omgivning så tydligt karaktäriseras av och bär spår av. En utmaning i detta är att omvandla ett historiskt hårdgjort och öppet stråk till ett stråk som bjuder in till mer intima rum med fler funktioner och plats för fler aktiviteter, behov och mänsklig rörelse.

En annan utmaning är trafiksituationen längs Skeppsbron. Stråket bär tydliga spår från bilsamhällets framfart och planering med stora breda bilvägar med få och ibland inga utrymmen för gående och cyklister. Det är en utmaning att i framtiden bereda plats för ett helt nytt gång- och cykelnät av huvudnätsstandard enligt Härnösands nyligen antagna Gång- och cykelprogram. Skeppsbrons kaj utformades för att kunna lasta och lossa varor och det är denna utformning som fortfarande lever kvar men idag fylls utrymmet med parkeringsplatser. Det blir en utmaning att bevara kulturmiljön och förståelsen av Skeppsbron som en hamnmiljö samtidigt som utrymme skapas åt människor, grönska och näringsliv.

En annan utmaning och samtidigt viktig förutsättning längs Skeppsbron är havet och det fria läget. Det gör området väldigt oskyddat från vind och vatten och utmanande att vistas på året runt. Stråket måste därför gestaltas för snö, regn och hårda vindar och klara av att balansera karaktären som sjöfartsstad samtidigt som det rymmer offentliga platser där människor vill uppehålla sig.

Stråket saknar även målpunkter och aktiviteter vilket gör att det upplevs obefolkat och ibland otryggt. Folk rör sig längs Skeppsbron om de bor där eller har ett specifikt ärende. Det är inte ett stråk som folk använder för att uppleva och njuta av utan enbart ett transportstråk där framkomligheten för bilar är god men bristfällig för gående och cyklister.

Ytterligare en utmaning är att balansera behovet av infrastruktur för båtar, tunga fordon och bilar med behovet av offentliga och väl gestaltade ytor för människor. Skeppsbron måste fortsätta fungera och utvecklas som en aktiv kaj och hamn för våra myndigheter och företag samtidigt som nya funktioner så som grönska, mötesplatser och stadsliv behöver tillföras.

Sammanhang och utveckling i området

Under en tio-årsperiod väntar flera stora infrastrukturprojekt i direkt anslutning till Skeppsbron. Det pågår även utveckling av bostäder och centrumutveckling i anslutning till Skeppsbron vilket gör att ett samlat grepp kring vad stråket är och ska bli är nödvändigt för att skapa ett trivsamt och sammanhängande stråk.

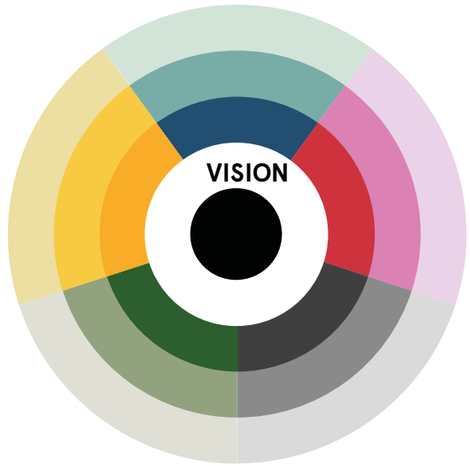
Utöver kommunens tioåriga plan för utvecklingen av Skeppsbron sker det mycket inom samhället som gör att städer behöver ställas om. Genom att förändra den fysiska miljön blir samhället bättre rustat för att ta höjd för framtida utmaningar gällande skyfall, värmeböljor, torka, bristande biologisk mångfald, socialt utanförskap, folkhälsoutmaningar och ökade utsläpp av växthusgaser. Genom att förändra den fysiska miljön och utforma Skeppsbron för att ta höjd för 100 år framåt kan förutsättningarna för människor, djur och växter förändras och förbättras. Den förra Skeppsbron stod i drygt 100 år och när den nu görs om den ska den stå minst 100 år till. Det kräver noggrann utformning och ställningstaganden för vilket samhälle vi vill bygga och forma till våra efterlevande.

Historisk bild av Skeppsbron. Bild: Örjan Leeks historiska bildarkiv

Visionen för Skeppsbron

Ett mångfunktionellt, omsorgsfullt gestaltat och sammanhängande kajstråk för Härnösand.

Mångfunktionellt

Att Skeppsbron ska utvecklas mångfunktionellt innebär att gå från ett primärt fokus på biltrafik och parkering till att tillgodose flera funktioner och behov. Exempelvis behovet av grönstruktur, biologisk mångfald, mötesplatser, småskalig handel, restauranger, hantering av dagvatten, utveckling av hamnverksamhet och nya former av rekreation. Mycket av detta finns redan idag men en del behöver stöd för att utvecklas och en hel del behöver skapas nytt.

Skeppsbron ska vara mångfunktionellt för att skapa möjligheter för olika sorters temporära aktiviteter och evenemang. En kaj är en stabil och robust konstruktion som måste kunna ändra skepnad och användning under årstider och tider på dygnet utan att behöva göras om. Parkeringsytor kan ge plats åt uteserveringar på sommaren och delar av bilvägen ska snabbt kunna ställas om till ytor för evenemang. Kajen ska utnyttjas flexibelt över året för att ge utrymme för olika sorters säsongsbaserade aktiviteter som exempelvis skridskoåkning, basket, uteserveringar och evenemang.

Ambitionen är att varje plats på Skeppsbron ska ha tagit hänsyn till flera värden och behov. En grönyta på Skeppsbron ska inte bara fungera som ett grönt inslag i stadsbilden utan ska även kunna hantera dagvatten, uppmuntra till rörelse, gynna biologisk mångfald och bidra till att mildra klimatförändringar. På samma sätt ska gator på Skeppsbron inte bara transportera människor mellan olika platser utan också bidra till förbättrad folkhälsa, trygghet, näringslivsutveckling och biologisk mångfald.

Omsorgsfullt gestaltat

Skeppsbron ska bära vidare på traditionen av omsorgsfull och hållbar gestaltning. En kaj är en plats som ska stå i minst 100 år och det kräver hållbara material som åldras med värdighet och genomtänka beslut som bidrar till en trivsam plats över tid.

Gestaltning innebär utformning av allt som berör vår fysiska miljö, från en sked och en stol till en hel stad. Begreppet omfattar arkitektur, form, design, konst och kulturarv. Gestaltad livsmiljö handlar om den fysiska miljön i staden och berör allt som finns mellan byggnadernas fasader och markens material. Omsorgsfull gestaltning innebär att vi ska värna våra gemensamma stadsrum och skapa förutsättningar för alla som vistas i dem att trivas och känna sig inkluderade och trygga.

Skeppsbron beskrivs av många som Härnösands framsida och det finns en enorm stolthet över platsen vilket kräver omsorgsfull gestaltning. Gestaltningen ska utgå från en mänsklig skala och mänskliga behov för att skapa små oaser och intima rum längs ett storskaligt och historiskt stråk.

Omsorgsfull gestaltning innebär att skapa en plats med hänsyn till historien, dagens behov och människor men med sikte på framtiden. Tillgänglighet och universell utformning är en självklar del av en omsorgsfull gestaltning vilket krävs för att det ska bli en plats för alla.

Omsorgsfull gestaltning i mänsklig skala bidrar också till att folk känner trygghet i gaturummet. Bra belysning, sänkta hastigheter för bilar, mer rörelse och folkliv skapar ett tryggare gaturum.

Sammanhängande

Kommunen har en vision för Skeppsbron att bli ett mer befolkat och använt stråk. Detta kan uppnås genom att addera flera aktiviteter och målpunkter men utan ett sammanhängande stråk för gående och cyklister kommer folk inte vistas på platsen. Därför ska Skeppsbron skapa förutsättningar för säkra och generösa gång- och cykelbanor som uppmuntrar till rörelse och folkliv. Så fort ett sådant stråk är på plats kommer folk att röra sig längs stråket och kunna ta sig mellan aktiviteter och platser.

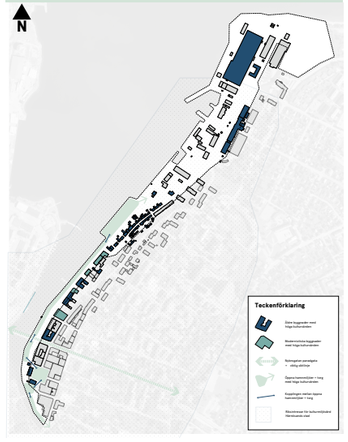
Skeppsbron ska gå från ett bilorienterat stråk till att uppmuntra fler att gå eller cykla till sina målpunkter. Att gå och cykla längs Skeppsbron ska vara enkelt, säkert och upplevelserikt och det självklara sättet att färdas på. Stråket ska vara enkelt att läsa av och utformningen på stråket ska vara som en huvudled för gående och cyklister där man kan hoppa på leden och nästintill automatiskt dras till centrum eller till Sälsten. Stråket ska också bidra till rörelse och stadsliv på Stora torget.

5 prioriterade inriktningar

Visionen för Skeppsbron har brutits ner i fem prioriteringar:

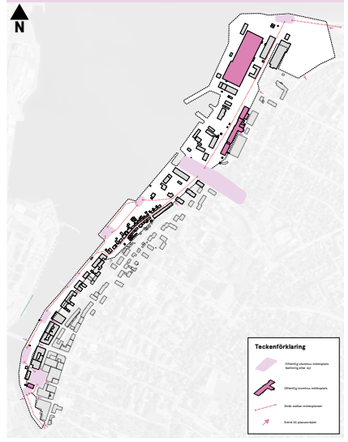
Identitet

Skeppsbrons hamnkaraktär och roll som stadens framsida och entré ska förstärkas och utvecklas med hänsyn till kulturhistoriska värden.

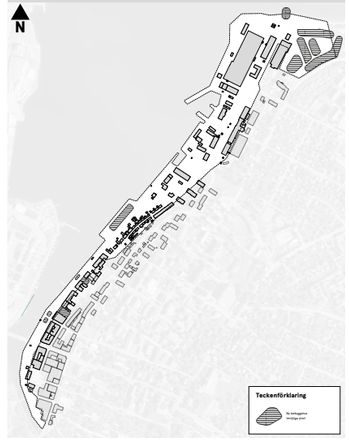
Människan

En universellt utformad och upplevelserik plats där alla människor känner sig viktiga och prioriterade

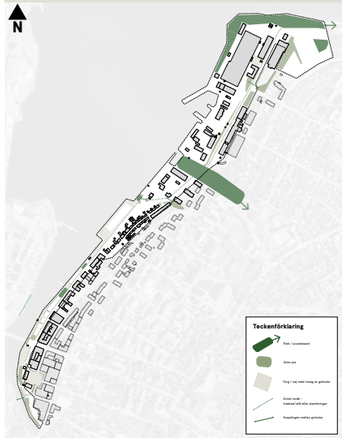
Bebyggelse

Ny och befintlig bebyggelse ska bidra till ett rikt stadsliv och goda livsmiljöer.

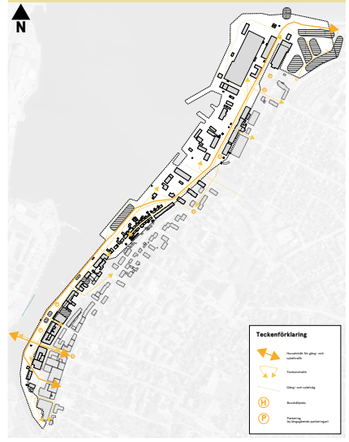
Grönska

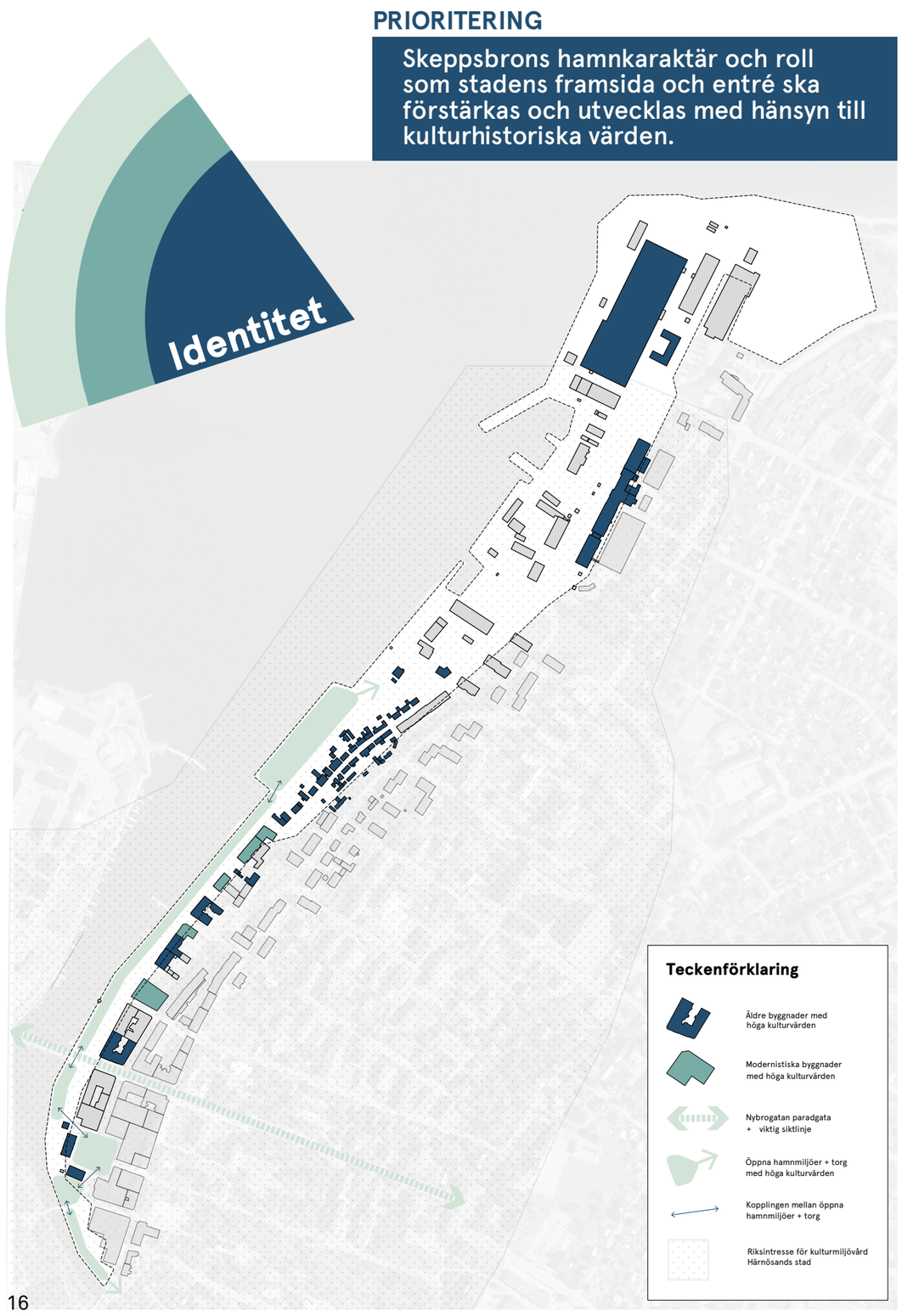
Skapa ny och utveckla befintlig grönstruktur längs stråket.

Rörelse

Skapa ett sammanhängande och tryggt stråk för alla trafikslag med fokus på oskyddade trafikanter, särskilt barn och äldre.

Strategier

Utformningen av Skeppsbron ska relatera och ta hänsyn till kulturhistoriska värden och gestaltas för framtida behov

I kommande planerings- och bygglovsprocesser ska stor hänsyn tas till kulturmiljöerna längs stråket. Antikvarisk kompetens behövs när byggnader och ytor längs stråket ska byggas om eller utvecklas. Det kan till exempel handla om fasadändringar, inglasning och utbyggnad av balkonger, fönsterbyten och takbyten. Framtida behov när det gäller bland annat klimatanpassning, gång- och cykelinfrastruktur och folkhälsa ska balanseras med kulturmiljöerna.

Befintliga kulturmiljöer och platser ska utvecklas för att tillskapa stadsliv

De värden som finns inbyggda i områdets kulturmiljöer och som finns i riksintresset för kulturmiljö ska tas till vara för att skapa förutsättningar för ett rikt stadsliv. Genom att utgå från Skeppsbrons olika karaktärer och värden kan våra unika platser utvecklas. Att utgå från befintliga karaktärer ger platser identitet och en känsla av robusthet och historiskt sammanhang. Människor trivs i miljöer som är tydliga och enkla att läsa av.

Utveckla platser för båtliv

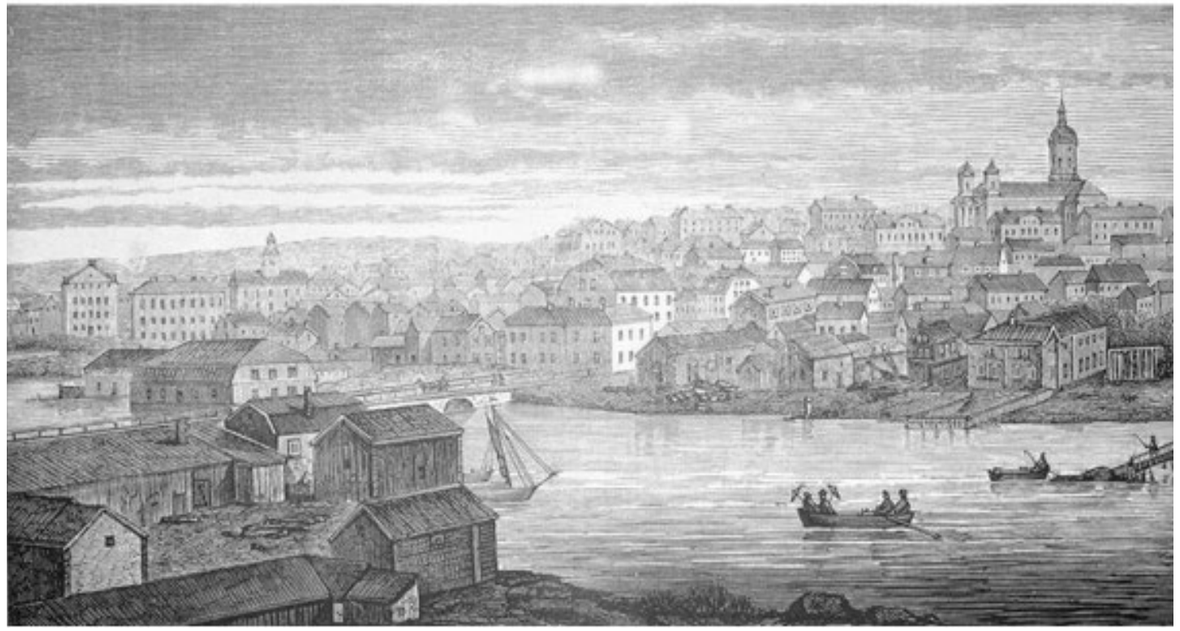
Skeppsbron är och ska förbli en plats för båtliv. Genom att göra kajer och bryggor tillgängliga för båtliv skapar vi mervärde för invånarna. Att tillföra fler bryggor och vägar ner till vattnet är positivt och förstäker förståelsen av Skeppsbrons historiska identitet som sjöfartsstråk. Kajen bör huvudsakligen vara öppen med hänsyn till riktsintresset. Kommunen vill fortsatt möjliggöra för större fartyg att ankra upp ut med kajen med verksamheter som förstärker upplevelsen av Härnösand som sjöfartsstad. Vissa hamnmiljöer och kajer kontrolleras av försvarsmakten eller andra aktörer och de måste få fortsätta bedriva sina verksamheter där.

Namnsättning som förstärker platsidentiteten

Att sätta namn på en plats kan förstärka och bevara en plats historia och karaktär. Det leder till en förstarkt känsla av platsidentitet. Namnsättning på Skeppsbron ska ta inspiration från historiska referenser och ligga till grund för utformningen och upplevelsen av att vistas på platsen. Namnsättning kan också upplysa om en tid eller en historia som har varit och kanske har glömts bort. Skyltning och tydliga entréer kan förstärka platsens identitet.

Strategiska projekt

- Utsprångskajen ska bli en plats för båtar och anläggningar som stöttar båtverksamhet ska tillföras för att ge underlag för turism och handel
- Utveckla bryggor för angöring och se till att det finns tillräckliga ytor för båtverksamhet.
- Skapa en detaljplan för Långgatan som skyddar kulturmiljön och gör det möjligt att utveckla småskaliga besöksmål och mindre verksamheter.
- Lyft upp berättelser om platsens historia genom offentlig konst, informationsskyltar och historiska bilder.

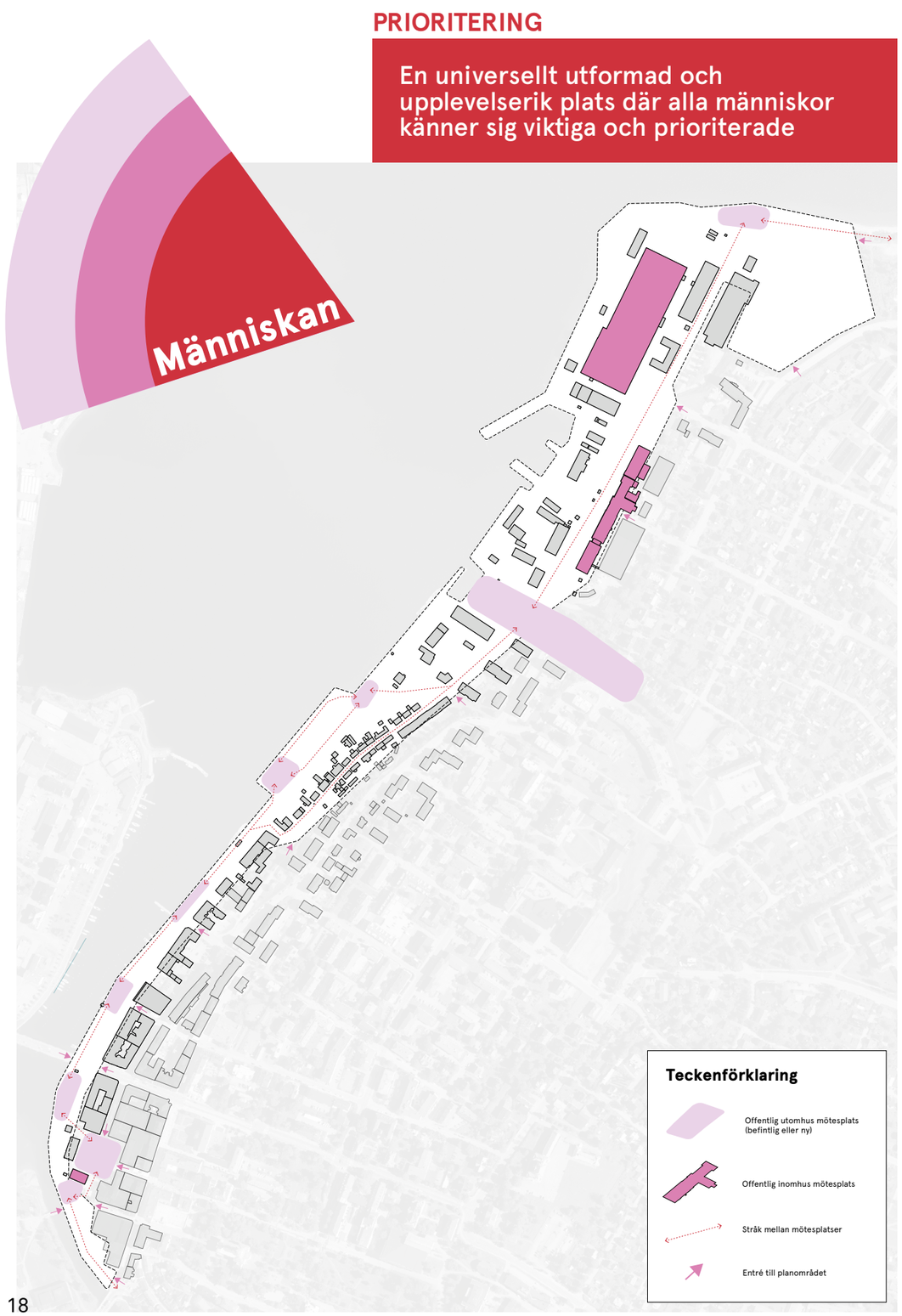
Härnösand i trägravyr från 1865

Historisk gavel på byggnad längs Skeppsbron

Karta från 1767. Bild: Länsmuseet Västernorrlland (från remissvaret)

Strategier

Tillföra aktiviteter och målpunkter för en bred målgrupp

Under dialogerna framkom det att många saknar aktiviteter och målpunkter längs sträckan. Utan dessa saknar stråket attraktionskraft och upplevs tomt och öde. Aktiviteter och målpunkter ska skapas längs stråket som attraherar en bred målgrupp. Genom att addera fler mötesplatser så som parker, sittmiljöer, utescener och restaurangliv kan en bred målgrupp attraheras. Det är viktigt att skapa mötesplatser för alla målgrupper, från barn till pensionärer.

Skapa en blandning av kommersiella och icke-kommersiella platser

Det är viktigt att på offentliga platser både möjliggöra för kommersiella och icke-kommersiella platser. Det vill säga både platser som är gratis att besöka, som en park, och platser som kräver konsumtion, som en restaurang. Båda behövs för att skapa stadsliv och för att skapa ett jämlikt stråk där olika grupper kan mötas på samma yta.

Barn, äldre och funktionsvarierade personers behov ska vägleda och påverka Skeppsbrons utformning

Universell utformning, alltså att redan från början utforma tillgängliga platser, behövs för att skapa ett välkomnande stadsrum för alla. Universell utformning skapar en känsla av tillhörighet och inkludering samtidigt som det kan vara billigare att göra rätt från början i stället för att göra kostsamma anpassningar i ett senare skede. Universell utformning handlar till exempel om att göra värdiga entréer som fungerar för alla och att för offentliga platser ska en mångfald av behov och förutsättningar påverka val av möblemang, belysning och markmaterial.

Människan prioriteras framför bilen genom tydliga gång- och cykelstråk

Kommunens inriktning om att människan ska prioriteras över biltrafiken ska vägleda Skeppsbrons utformning. Genom tydliga och breda gång- och cykelstråk ska det vara enkelt att färdas längs Skeppsbron till fots eller med cykel. Bilar och parkeringar behöver ge plats åt gående och cyklister för att uppnå kommunens ambitioner om hållbart resande. En ökad andel gående och cyklister kan också ge bättre förutsättningar att främja centrumhandeln och näringslivet.

Skapa atmosfär och trygghet med belysning

Belysning kan öka känslan av trygghet på en plats och skapa ett besöksmål och dragningskraft. Med belysning av grönska, gång- och cykelstråk och fasader kan man uppmuntra till året-runt-vistelse och besök dygnet runt. Belysning kan med fördel ha flera funktioner än att enbart lysa upp, till exempel kan det vara konstverk men även sittplatser.

Strategiska projekt

- Skapa detaljplaner för permanenta restauranger med höga gestaltningsambitioner som kan vara verksamma året runt.
- Addera servicefunktioner så som toaletter och dricksvatten.
- Koppla ihop kajen och vattnet med gratisaktiviteter, sittplatser och platser för rekreation.
- Skapa trafiklösningar som prioriterar dem som är sårbara i trafiken.
- Ge plats åt temporära aktiviteter och evenemang.
- Tillför belysning längs stråket med mänsklig skala i fokus.
- Utred en omgestaltning av Stora torget.

Utservering, Sankt Petri Logen

Skeppsbron ska utformas på ett universellt och inkluderande sätt

Skeppsbron omvandlas till en plats för vistelse

Strategier

Bevara befintlig bebyggelse och kulturvärden

Byggnaderna längs Skeppsbron har höga kulturvärden och speglar olika tidsperioder och årsringar i vår historia. Befintlig bebyggelse måste tas om hand och fastighetsägare ska ges kunskap och utbildning om hur det sker på bästa sätt. Rådgivning, inspiration och stöttning behövs från kommunen i planerings- och bygglovsprocesser. Befintlig kulturmiljöer ska skyddas vid upprättandet eller ändring av detaljplaner. Hela Långgatan, delav av Skeppsbron och Hernöverkens tegelarkitektur bör skyddas med q, k och r bestämmelser.

Skapa nya levande bottenvåningar samt utveckla befintliga

Vid utveckling av fastigheter ska kommunen tillsammans med fastighetsägare verka för att öppna upp slutna bottenvåningar och skapa förutsättningar för stadsliv. Gatan ska finnas tillgänglig för exempelvis uteserveringar, parker och annat som gynnar olika aktörers verksamhet.

Varsam utveckling och höga krav på gestaltning och byggteknik vid nybyggnation

Vid ny- och ombyggnation längs hela stråket och specifikt i lucktomterna, på Utsprångskajen och vid byggandet av nya restauranger ska stor hänsyn tas till riksintresset för kulturmiljö vad gäller bygnadshöjd, volym och relationen till omkringliggande bebyggelse. För stråket ska högkvalititivt arkitektur uppföras med varsamhet för Skeppsbrons kulturhistoriska värden samtidigt som ny bebyggelse ska få utrycka sin samtid och skapa en ny årsring. Kravet på god gestatlning gäller allt från nya hus till elstationer, uteserveringar och busskurer. Befintliga byggnader, material och strukturer ska användas där det går. Kommunen vill möjliggöra för att fylla gamla magasinsbyggnader och fabrikslokaler med nytt innehåll.

Utveckla plats för kallbadhus och bastu

Det finns en stor vilja från invånare att Skeppsbron i framtiden ska innefatta en plats för kallbadhus och bastu för allmänheten. Kallbadhus har tidigare funnits bland annat på Sälstens badplats utanför Villa Fridhem samt på Norra Mellanholmen mot Nattviken. Kallbadhus och bastu har en stor attraktionskraft både för invånare samt besökare och skapar en ny målpunkt längs med sträckan. Det finns möjlighet att skapa en ny mötesplats som saknas i staden. Exakt lokalisering är inte utredd men planprogrammet föreslår att Sälstens udde eller Sälstens badplats utreds. Det är viktigt med höga gestaltningsambitioner för ett kallbadhus och bastu vilket i sin tur kan förstärka Härnösands maritima identitet.

Strategiska projekt

- Möjliggör för mindre byggnader som exempelvis sjöbodar för restaurang, saluhall eller kiosker längs kajen.
- Uppmuntra till fler levande bottenvåningar längs hela stråket och speciellt vid södra Skeppsbron.
- Utveckla och bevara Långgatan som besöksmål och boendemiljö.
- Ta fram en detaljplan för Utsprångskajen som möjliggör för varsam bebyggelse med hamnändamål.
- Utveckla området vid Hernöverken och Sälstens udde med boende, aktiviteter och offentliga platser längs vattnet.
- Utred möjlighet att anlägga kallbadhus och bastu vid Sälstens udde eller Sälstens badplats

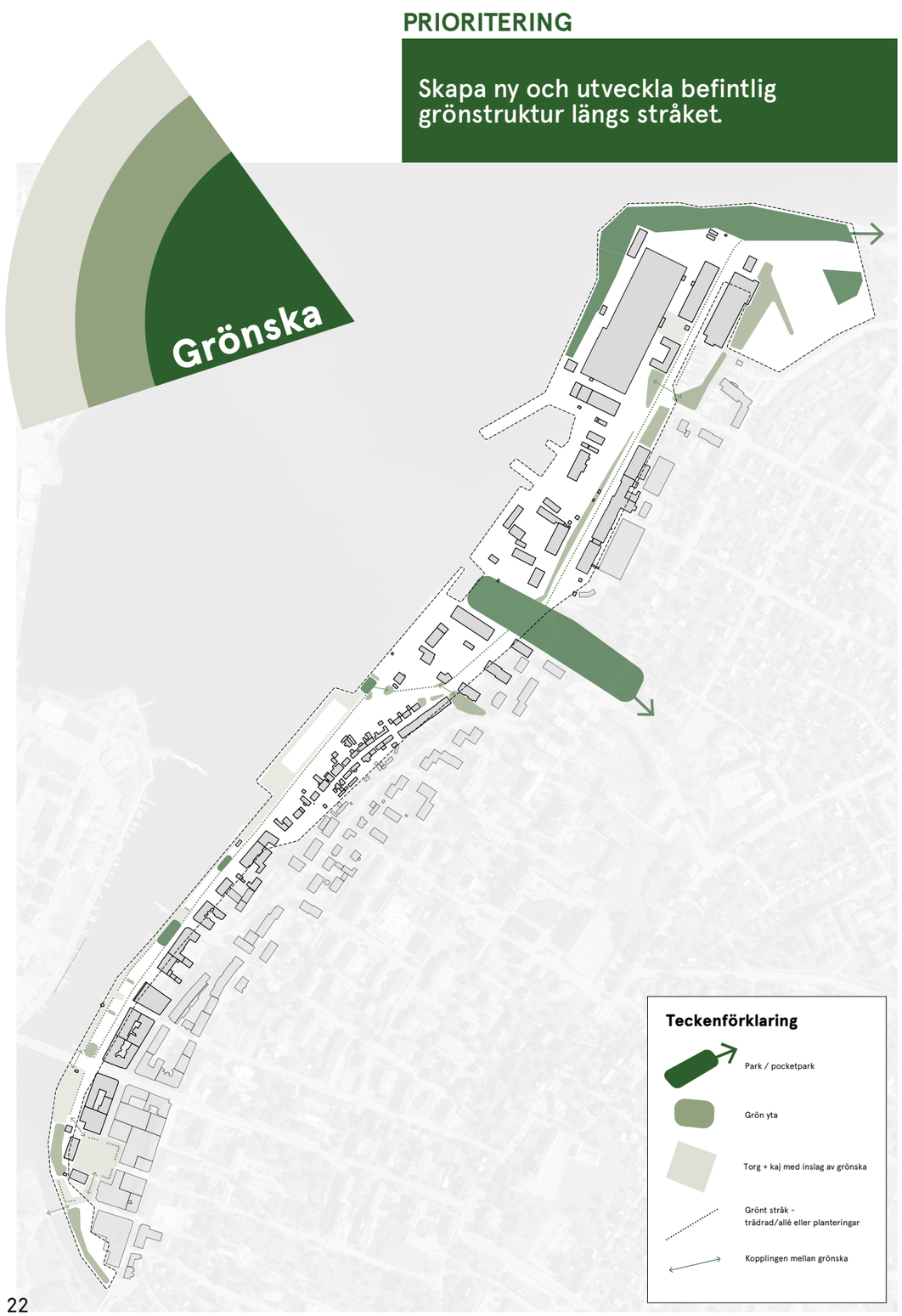
Planprogrammet föreslår en ny detaljplan för Långgatan

Skeppsbron präglas av en varierad och ståndsmässig arkitektur

Tobaksmonopolet

Strategier

Utveckla nya grönområden enligt 3-30-300-riktlinjen

3-30-300 är en riktlinje som har tagits fram för att hjälpa till vid planering och utvärdering av en stads växtlighet och dess värden. Växter är viktiga för att invånarna ska må bra, både fysiskt och psykiskt. De behövs också för att städer ska klara regn, vind och värme, samt för att de skadliga partiklar som finns i luften ska fångas upp.

3 innebär att alla ska kunna se minst tre träd från sin bostad, skola eller arbetsplats.

30 betyder att varje stadskvarter ska ha minst 30 procents krontäckningsgrad, det vill säga 30 procent av ytan ska skuggas av trädkronor.

300 innebär att alla invånare ska ha max 300 meter till ett grönområde.

Riktlinjen behöver inte följas strikt i alla situationer, men ska användas som analysverktyg för att identifiera områden med brister och motivera varför träd, grönska och parker behövs.

Skapa mångfunktionella parker som inkluderar ekosystemtjänster och möjlighet till rekreation

Parker och gröna ytor ska utformas för att uppfylla fler funktioner än enbart estetiska eller gröna. Ekosystemtjänster som dagvattenhantering, klimatanpassning, trygghet och folkhälsa är perspektiv som ska inrymmas och finnas med i de parker och gröna rum som byggs på Skeppsbron. I parkerna är det viktigt att belysning, växtlighet, material och estetik vägs samman för att skapa gröna rum som behandlar dagens och framtidens behov och utmaningar.

Skapa igenkänning från centrum till Sälsten i det gröna

Det är viktigt att i stråket skapa en grön tråd att följa från Sälstens badplats till Stora torget. Genom träd och andra planteringar ska människor kunna söka skugga, rekreation och aktivitet längs hela stråket. Det är viktigt att de hårdgjorda ytorna bryts upp med grönska för att bjuda in människor att stanna till och vistas längre stunder.

Strategiska projekt

- Skapa gröna rum i kajmiljön med plats för lek och aktiviteter men även för lugn och ro.
- Utveckla Hamnparkens utbud och tillgänglighet
- Utveckla grönstruktur på Sälstens udde.
- Dagvattenbäddar och träd längs kajen och kring parkeringsplatser.
- Utforska möjligheter till stadsodlingsinitiativ.

Plats för rekreation skapas på Skeppsbron

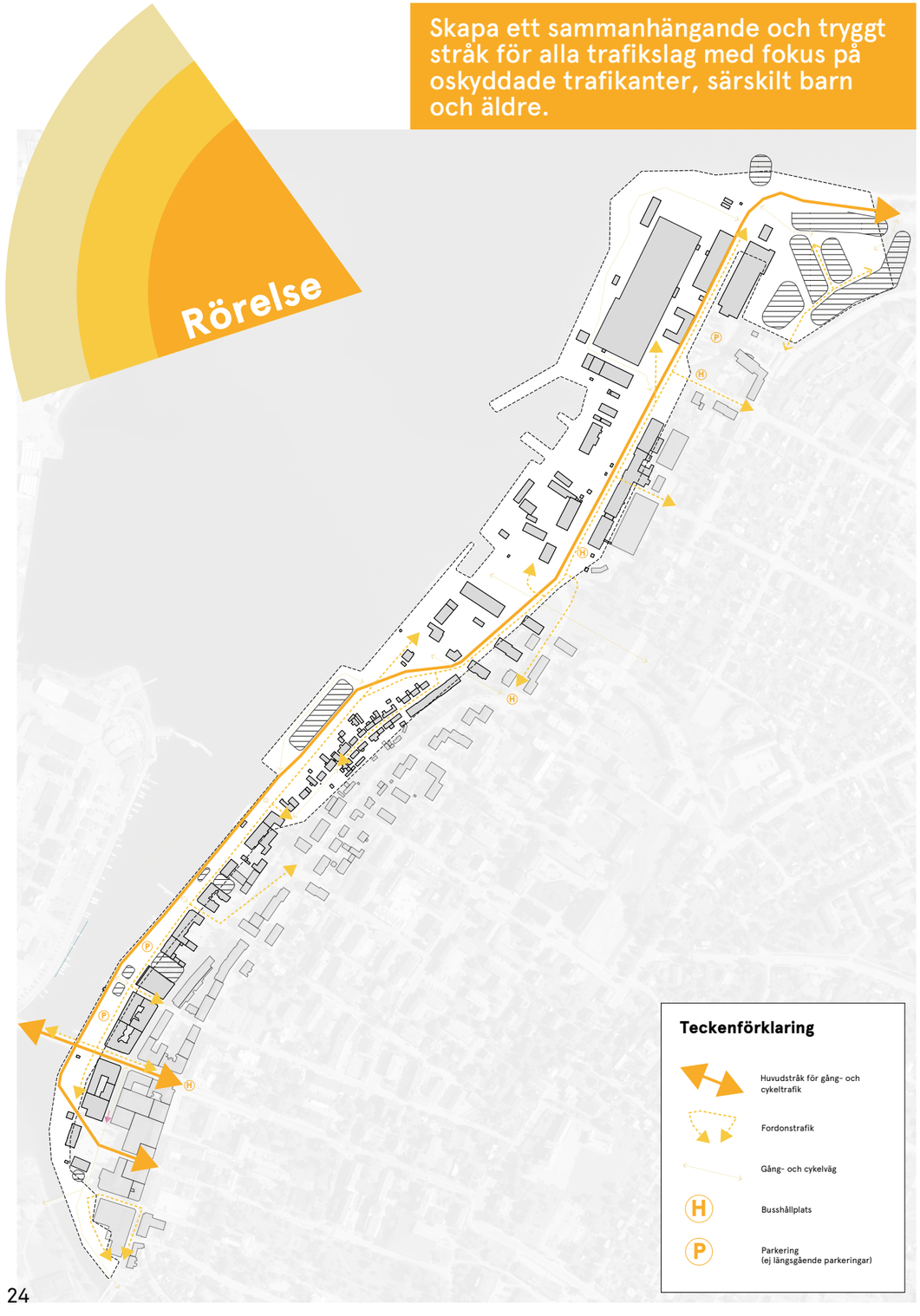
Dagvattenbäddar. Bild: Stockholms stad

Råda torg, Mölnlycke. Bild: Mareld landskapsarkitekter

PRIORITERING

Skapa ett sammanhängande och tryggt stråk för alla trafikslag med fokus på oskyddade trafikanter, särskilt barn och äldre.

Strategier

Parkeringsplatser blir mindre synliga och är sekundära gentemot Skeppsbrons andra funktioner

Antalet parkeringar ska minska till förmån för utrymme för att skapa stadsliv med restauranger, gång- och cykelstråk, parker och uteserveringar. Parkeringar ska finnas på strategiska platser med strategiska regleringar. Parkeringsytor ska delas upp i mindre enheter och innehålla grönska för att mjuka upp kajmiljön. All ny bebyggelse ska hantera det egna parkeringsbehovet på egen mark för att uppmuntra till hållbart resande.

Skapa ett trafiksäkert och trivsamt gång- och cykelstråk av hög standard

När Skeppsbron byggs om ska gående och cyklisters behov av utrymme prioriteras över biltrafikens. För att uppnå kommunens klimat- och hållbarhetsmål måste flera korta resor göras med gång, cykel eller kollektivtrafik. Genom att utforma ett GC-nät med huvudnätsstandard ska det vara enkelt att välja cykeln framför bilen. Cykelparkering ska finnas på strategiska platser längs hela sträckan. Förbättringar av GC-nätet gör att de upplevda avstånden i staden blir kortare och att fler tar cykeln till sina målpunkter i vardagen. I detaljplanering och bygglov ska cykelparkering prioriteras.

Kollektivtrafiken ska bli attraktivare och mer tillgänglig

Det är viktigt att tidigt i planeringen planera för kollektivtrafik och att verka för goda möjligheter att ta sig till/från busshållplats. Det är viktigt med bra och attraktiva förbindelser från Skeppsbron till omkringliggande busshållplatser. Busshållplatserna ska ha hög standard, upplevas trygga och utformas med väderskydd. Kollektivtrafiken ska upplevas attraktiv och tillgänglig för att uppmuntra till fler hållbara resor.

Skapa en tydlig gatumiljö med lägre trafikhastighet som minskar gatans barriäreffekt

Skeppsbron som gaturum ska göras om för att minska gatans barriäreffekt och sänka hastigheterna. Genom avsmalnande körfält, varierande gatubredd och att på vissa passager enbart ge tillgång till en bil i taget kan ett mer trivsamt gaturum uppnås utan att begränsa bilens framkomlighet.

Skapa en välkomnande gästhamn

Toaletter, vatten och duschar krävs för att uppnå god standard på gästhamnen. Tydlig information ska finnas och det bör finnas enkla och tillgängliga paket av upplevelser och resor att göra i staden. Samverkan ska ske med turism och näringsliv för att utveckla utbudet i gästhamnen.

Strategiska projekt

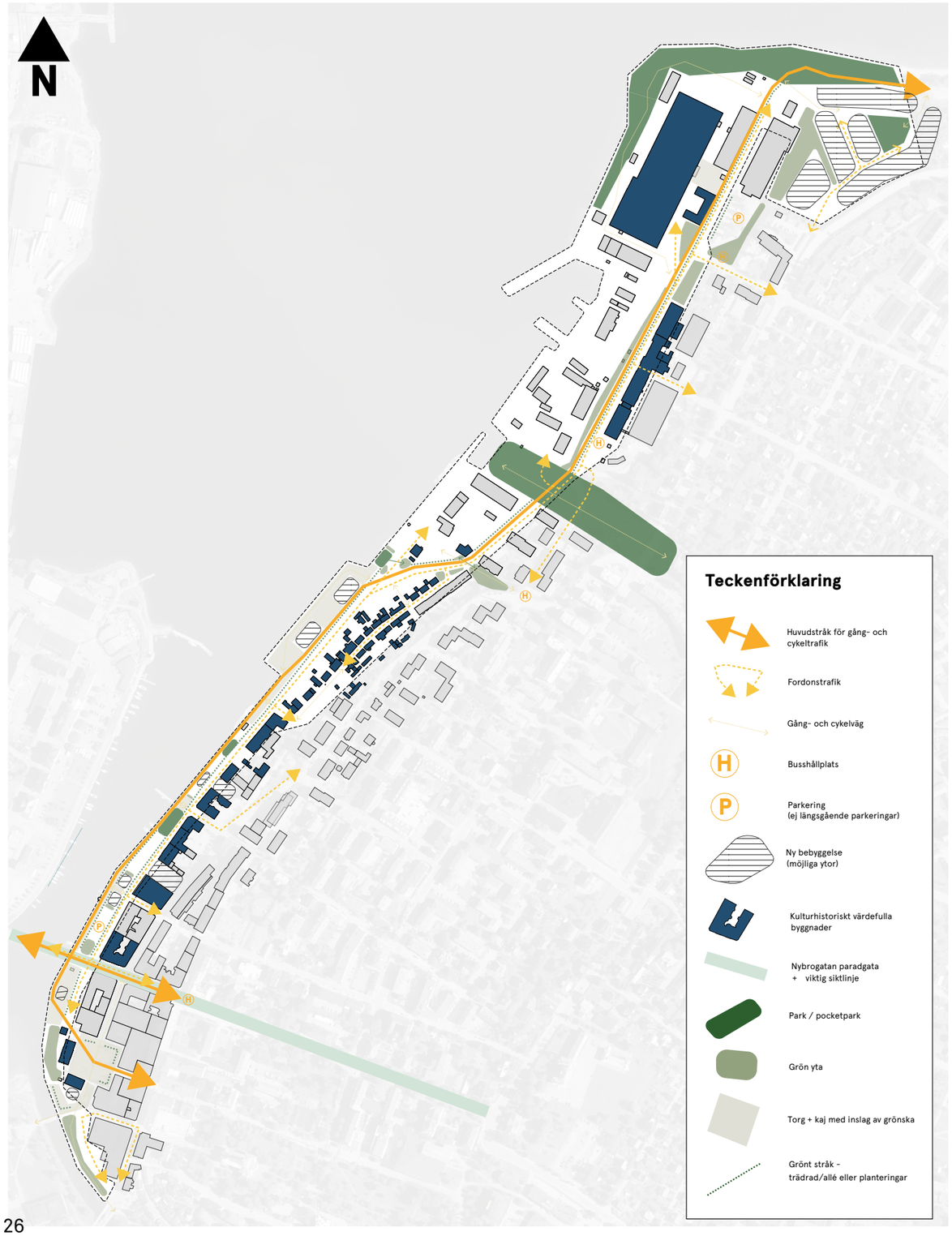
- Omfördela gatuutrymmet från bilväg och parkering till gående och cyklister.
- Gång- och cykelväg längs vattnet som fortsätter under Nybron och har prioritering vid alla korsningar.
- Utveckla ‘Nybrokajen’ till en mångfuktionell entré till centrum.
- Ta fram en parkeringsutredning för att effektivisera parkeringsplatser i centrum.
- Främja och utveckla båtlivet och gästhamnsutbudet genom aktiviteter och goda servicefunktioner.
- Uppgradering av busshållplatser längs och i anslutning till området.
- Tillföra cykelparkering på strategiska platser.

Båtlivet ska främjas och utvecklas i Härnösand

Säkra cykelvägar gör barn mer självständiga

Strukturplan

Strukturplanen baseras på de värden och kvaliteter som ingår i visionen och de prioriterade inriktningarna. Den är långsiktig och robust och ger beredskap för förändringar när det gäller innehåll och tid för genomförande. Strukturplanen ska ses som en flexibel framtidsvision som efterföljande detaljplaner och projekt ska verka för att uppfylla.

Huvuddragen är att utifrån visionen för Skeppsbron skapa ett sammanhängande stråk där gående och cyklister ges god framkomlighet. Stråket ska bindas ihop med grönska för att koppla ihop Stora torget med Hamnparken och Sälstens udde. Närheten till vattnet är genomgående längs stråket och en viktig funktion för att båttrafiken fortsatt ska ges goda förutsättningar att angöra vid kajen. Gaturummet ska utvecklas med fler funktioner för att skapa förutsättningar för stadsliv. Stråket ska förtätas med byggrätter för restauranger och utvecklas mångfunktionellt med pocket parks, belysning, konst, lek och platser för utblick och rekreation.

Torgytor med restauranger utvecklas i anslutning till Stora torget och vid strategiska korsningspunkter för att skapa fler plaster för människan att vistas längs vattnet.

Parkeringsytor finns fortsatt kvar i området men minskar i antal för att ge utrymme för hållbara resor, rekreation och stadsliv.

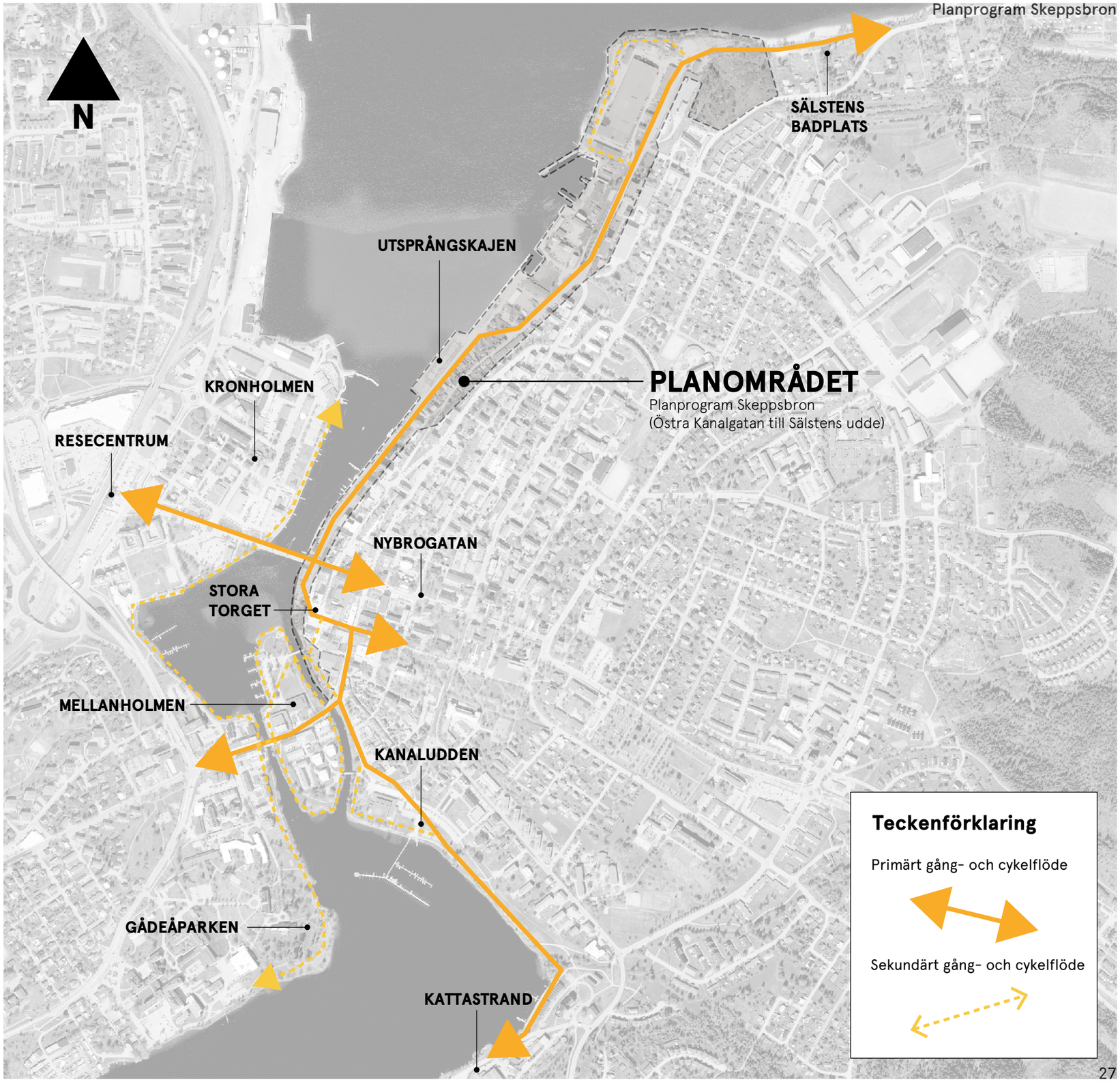
Kopplingen till andra strandstråk

Skeppsbron är ett centralt kajstråk som hänger ihop flera andra centrala och attraktiva strandnära stråk.

Det är viktigt att Skeppsbron kopplas ihop visuellt och funktionsmässigt med Sälstens badplats i norr, Kanaluddens strandpark och hotellet i syd vidare till Kattastrand och Nickebostrand i syd och sydväst.

Skeppsbron ska även kopplas an till de strandnära stråken som finns på Kronholmen och mot Sjukhusområdet samt runt Mellanholmen och Nattviken.

Centralt för att koppla ihop de här stråken är tydlig och attraktiv gång- och cykelinfrastruktur, välgestaltade park- och torgmiljöer med inslag av lek, konst, kultur, aktiviter och grönska. Med hjälp av belysning kan man koppla ihop stråken och möjliggöra för rörelse året runt.

Förutsättningar

Översiktsplan 2040

I kommunens gällande översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige den 26 september 2022 finns ett antal riktlinjer för utveckling av tätorten:

- Tätorten ska utvecklas som en sammanhållen enhet med gångstråk mellan viktiga målpunkter.
- Gång- och cykeltrafik uppmuntras före transportmedlen buss eller bil.
- Offentliga platser ska värderas högt och utveckling som skapar liv mellan husen ska uppmuntras.
- Handel ska koncentreras kring torget för att uppnå kommersiell täthet.
- Kopplingen mellan Härnösands centrum, Kronholmen och Ankaret ska stärkas genom utvecklad gatumiljö, bostäder och handel.
- Mångfunktionell bebyggelse ska eftersträvas med exempelvis bostäder, verksamheter och kontor för att befolka kvarteren under fler timmar på dygnet.

I översiktsplanen redovisas majoriteten av Skeppsbrons yta som "Mångfunktionell bebyggelseyta" med ställningstagandet: Mångfunktionella bebyggelseområden ska fortsätta utvecklas med en blandning av småskalig handel, service och kontor tillsammans med bostäder. Utvecklingen innefattar oftast förtätningsåtgärder, i dessa fall ska grönområden värnas och ny bebyggelse komplettera den befintliga. Smarta och yteffektiva parkeringslösningar ska premieras.

I centrum redovisas området som "Mångfunktionell bebyggelseyta - Centrum" med ställningstagande: Mångfunktionella bebyggelseområden ska fortsätta utvecklas med en blandning av småskalig handel, service tillsammans med bostäder. I centrum ska de allmänna platserna värnas högt och utvecklas därefter. Här är trygghet och tillgänglighet särskilt viktigt.

Längs Skeppsbron och intill gästhamnen redovisas området som "Gästhamn" med ställningstagande: Utveckling av landstigningsplatser ska ges möjlighet att utvecklas men undvikas i särskilt känsliga vikar. Faciliteter, besöksmål och service ska ges möjlighet att utvecklas i anslutning till gästhamnarna där det finns ett behov.

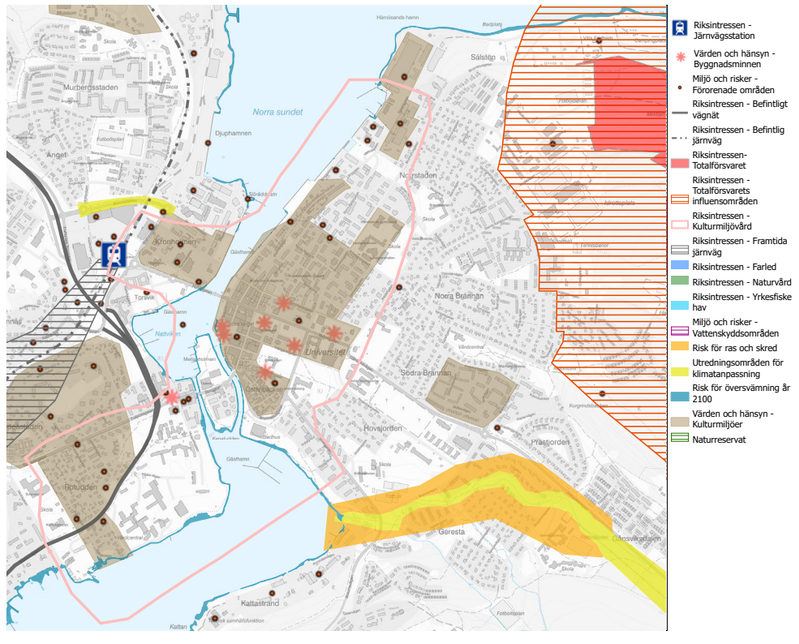
Mot Sälstens udde redovisas området som "Grönområde" med ställningstagande: Grönstrukturen ska prioriteras lika högt som bebyggelsestrukturen för att skapa attraktiva livsmiljöer. Sammanhängande grönstråk ska utvecklas för att möjliggöra för folkhälsa och biologisk mångfald.

Hamnparken redovisas som "Park" med ställningstagande: Grönstrukturen ska prioriteras lika högt som bebyggelsestrukturen för att skapa attraktiva livsmiljöer. Parkerna ska värnas och utvecklas med kvalité och upplevelsevärden.

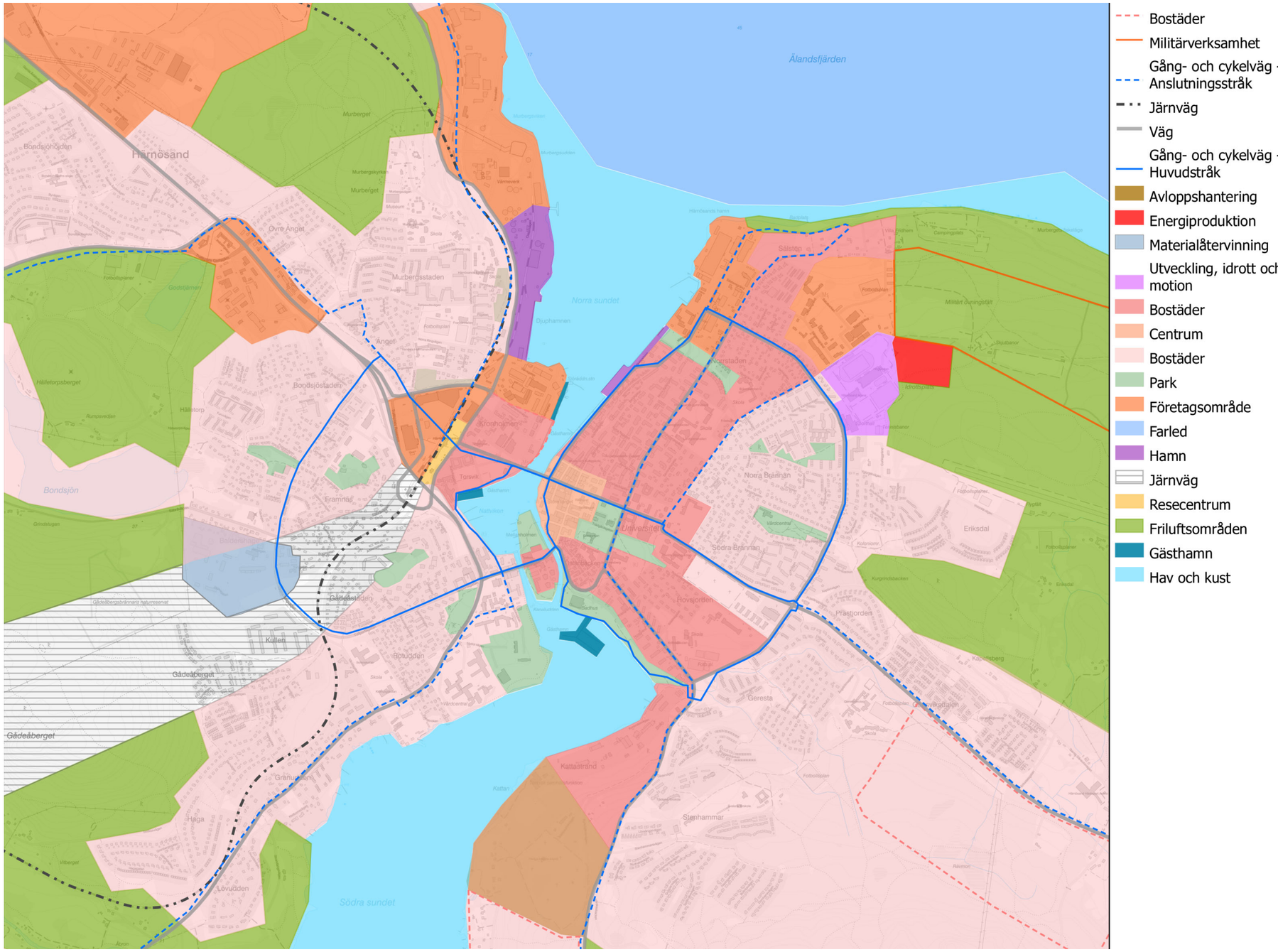
Planprogrammet har utgått från översiktsplanen i framtagandeprocessen och kommunen bedömer att planprogrammet är förenligt med riktlinjerna och visionerna i översiktsplanen.

Vid utveckling i tätorten ska stor hänsyn tas till:

- Området omfattas av Riksintresse kulturmiljö, centrala Härnösand utveckling ska ske med varsamhet och hänsyn för kulturvärdena.
- Status för vattenförekomsterna kust Södra sundet och Älandsfjärden är måttliga vilket kommer att kräva strategiska åtgärder och hänsyn vid utveckling av tätorten för att MKN vatten ska kunna uppnås, exempelvis genom dagvattenrening.
- Grönstrukturen ska värnas och nya gröna inslag som parker eller grönområden utvecklas i tätorten.
- Avrinning och dagvattenhantering är särskilt viktigt att beakta vid förtätning och utveckling av tätorten.

Karta över riksintressen i tätorten - Härnösands kommuns Översiktsplan 2040

Översiktsplankarta, tätorten - Härnösands kommuns Översiktsplan 2040

Förutsättningar

Bebyggelse och kulturmiljö

Skeppsbron har en variation av bebyggelse. Från flerfamiljshus, villabebyggelse och radhus till kontorsbebyggelse och industri- och verksamhetsområden. Variationen av bebyggelse i kombination med de höga kulturmiljövärden som finns är Skeppsbrons styrka och det är viktigt att bygga vidare på detta och utveckla området med varsamhet.

Vid åtgärder längs Skeppsbron ska alltid påverkan på riksintresset för kulturmiljö utredas. Det gäller stora som små åtgärder såsom ombyggnation av gator, anläggandet av parkmiljöer, inglasning eller utbyggnad av balkonger, ommålning av fasader och i detaljplanering.

Natur och mark

Skeppsbron består till största del av hårdgjord och ianspråktagen yta. Det är en urban miljö med inslag av viss grönska på sina håll. Längs Skeppsbron har det för vissa byggnader uppstått sättningar. När området utvecklas med tillkommande bebyggelse ska alltid stabilitet, radon, risker och geoteknik utredas. Både för ny bebyggelse men även för att utreda påverkan på kringliggande bebyggelse och påverkan på kajen.

Markföroreningar kan finnas längs Skeppsbron, både intill industribebyggelse men även i och kring bostadsbebyggelse till följd av tidigare bedriven verksamhet. Kända föroreningar finns på Sälstens udde intill Härnöverken och vid Tobaksmonopolet. Vid åtgärder ska alltid föroreningsfrågan klargöras och dialog föras med kommunens miljöavdelning.

Fornlämningar kan finnas längs Skeppsbron. Om fornlämningar hittas i samband med markarbeten ska arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas i enlighet med kulturmiljölagen.

Vatten

Skeppsbron ligger intill havet och det saknas grönstruktur som hindrar avrinning från dagvattnet ner i havet. Därför rinner vatten från gatan ofta direkt ner till havet, vilket påverkar vattenkvalitén. I kommande skeden så som detaljplanering utreds alltid påverkan på miljökvalitetsnormer för att inte innebära negativ påverkan på vattnet.

När en detaljplan ersätts återinträder strandskyddet. Vid upprättandet av nya detaljplaner behöver särskilda skäl för eventuella upphävanden av strandskyddet anges. De särskilda skälen står i sin helhet i 7 kap. 18 c–d § miljöbalken. och innebär att du kan få dispens om området:

Teknisk försörjning

Längs Skeppsbron finns flera ledningar med ledningsrätt. Både för vatten, avlopp, el, fiber och dagvatten med mera. Vid åtgärder som påverkar ledningar eller ledningsrätt behöver dialog föras med ledningsägare. Omprövning och inrättande av ledningsrätt söks av berörd ledningsägare. Planprogrammet påverkar troligen inte ledningar eller ledningsrätter och har inte beaktat dessa särskilt i utformningen av planförslaget. I kommande detaljplanering, projektering och byggnation ska hänsyn tas till ledningarnas läge.

Längs Skeppsbron finns även elnätsstationer och andra tekniska byggnader. I samband med ombyggnation av Skeppsbron och de andra stora infrastruktur-projekten kan vissa av de tekniska byggnaderna behöva flyttas på eller rustas upp. Vid påverkan på teknisk infrastruktur ska dialog föras med berörd part. Gestaltning av elnätsstationer och andra tekniska byggnader måste beakta områdets kulturmiljövärden och utformas med varsamhet.

Historisk bild av Skeppsbron. Bild: Västernorrlands museum

Visioner för varje delområde

– Ett mångfunktionellt, omsorgsfullt gestaltat och sammanhängande kajstråk för Härnösand

1. Östra Kanalgatan

2. Fisktorget + Stora torget

3. Nybrokajen

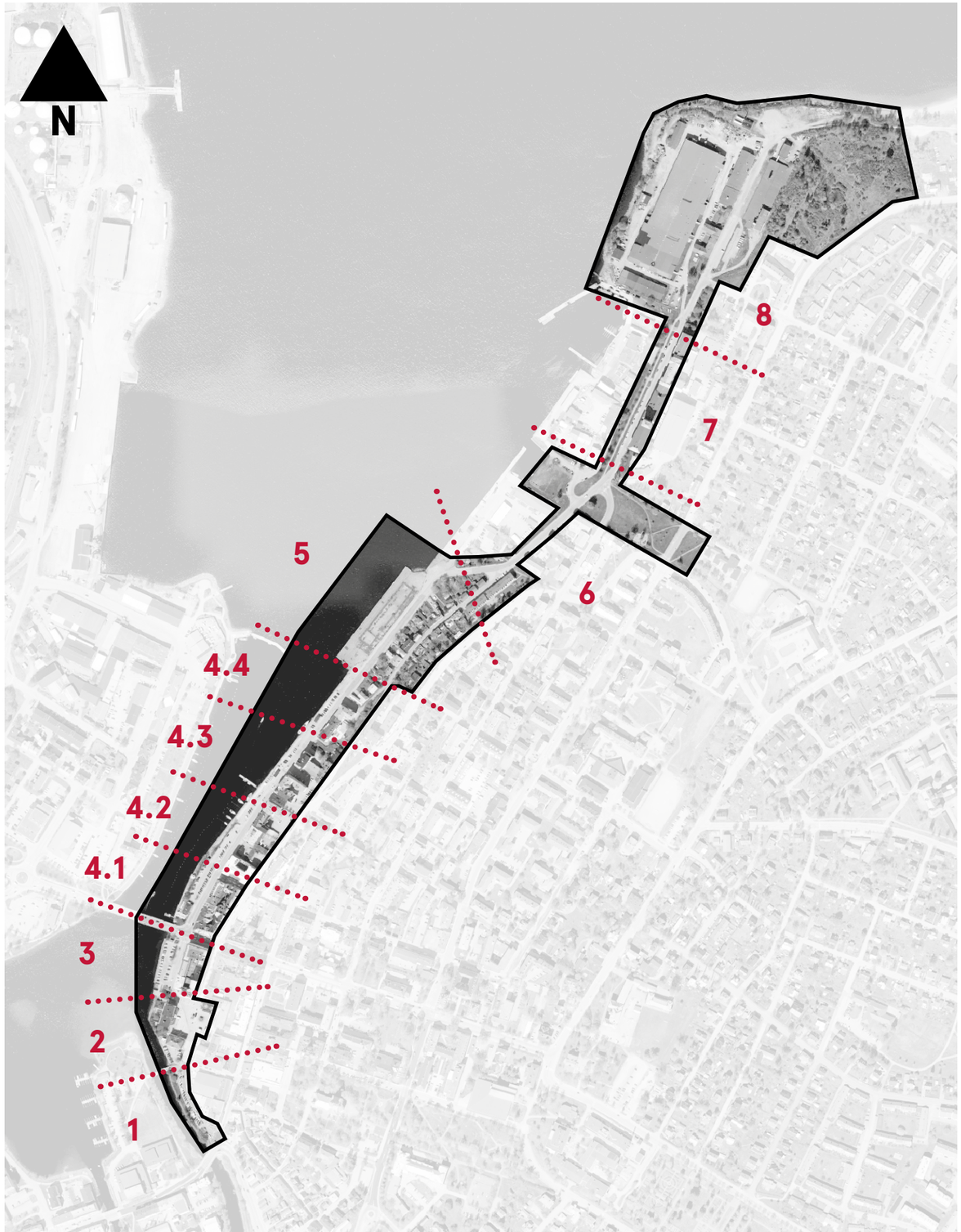
4.1. Skeppsbron
4.2. Skeppsbron
4.3 Skeppsbron
4.4 Skeppsbron

5. Utsprångskajen

6. Långgatan + Hamnparken

7. Tobaksmonopolet

8. Sälstens udde

1. Östra Kanalgatan

Gatan byggs om för att ge mer plats åt människor längs kanalen med en tilltagen gång- och cykelväg, sittplatser mot vattnet och ännu mer grönska i form av träd. Parkeringarna blir längsgående och gatan fortsatt enkelriktad. GC-överfarter behöver hastighetssäkras och göras tydliga för alla inblandade trafikslag.

Den torgyta som ligger framför hamburgerrestaurangen fortsätter att vara torg med uteservering men förstärks med grönska och gestaltas på ett sätt som harmoniserar med karaktären på det upprustade stråket längs Östra Kanalgatan.

I GC-programmet pekas korsningen Brunnhusgatan/Östra Kanalgatan ut som ett område som behöver utredas då det är en problematisk korsningspunkt genom sin bredd, framförallt för gående och cyklister.

Sittplatser vid vattnet. Bild: Studio Vulkan

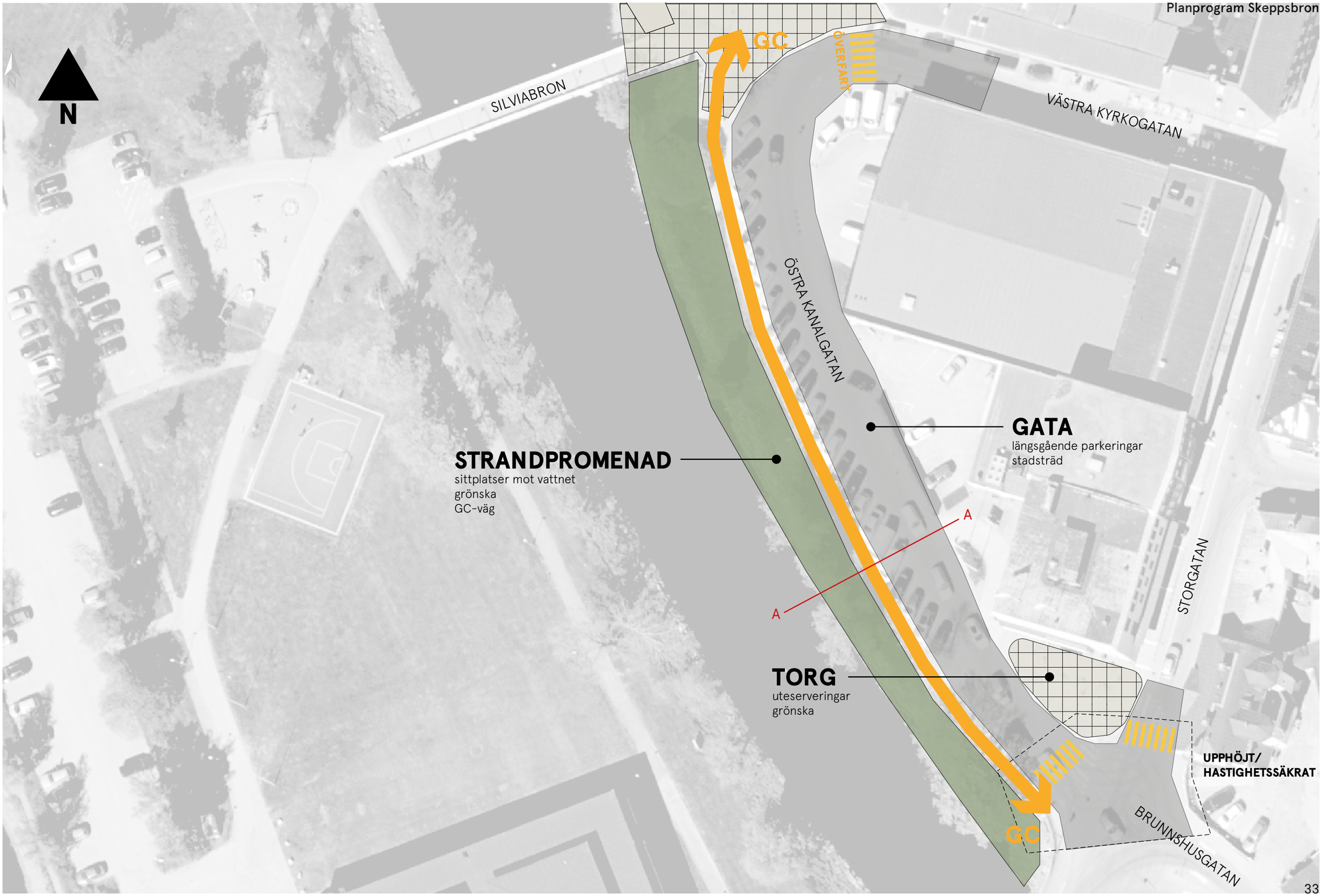
Strandpromenad, Visby. Bild: 02 Landskap

Solvändan, Leksands kommun. Bild: Leksands kommun

Sektion A-A 1:200

N
SILVIABRON
GC
ÖVERFART
VÄSTRA KYRKOGATAN
ÖSTRA KANALGATAN
GATA
längsgående parkeringar
stadsträd
STRANDPROMENAD
sittplatser mot vattnet
grönska
GC-väg
A
A
STORGATAN
TORG
uteserveringar
grönska
UPPHÖJT/
HASTIGHETSSÄKRAT
GC
BRUNNSHUSGATAN

2. Fisktorget* + Stora torget

Fisktorget, ytan bakom Konsthallen, har historiskt använts som ett torg för fiskhandel men används idag som parkeringsplats. Planprogrammet föreslår att ytan återgår till att användas som torg där folkliv och grönska uppmuntras och platsen gestaltas utifrån det. Det ges även möjlighet till en tillbyggnad kopplad till Konsthallen där kultur och/eller caféverksamhet kan ta plats.
Möjligheten och behovet att angöra med mindre båtar vid Fisktorgets kaj bör utredas.

Stora torget ska utan hinder anslutas till gång- och cykelbron till norra Mellanholmen, Fisktorget och strandpromenaden genom sammanhängande och jämnt markmaterial.

Stora torget är en av de viktigaste målpunkterna inom planprogrammets utpekade stråk och är Härnösands enda torg. Här är klassiska torgfunktioner viktiga att bevara samtidigt som uteserveringar, grönska och allmänna sittytor bör utvecklas. I programmet föreslås att utreda en omgestaltning av torget och centrum i sin helhet för att kombinera nödvändiga torgfunktioner med dagens förändrade behov av offentliga utrymmen där torghandel tar mindre plats och mötesplatsen desto mer. Tidigare idéprogram har pekat ut en gång- och cykelpassage nedanför residenset för att fortsätta rörelsen längs vattnet. Planprogrammet går emot den idén och föreslår i stället att rörelsen går genom torget för att främja stadslivet.

Torget utpekas som en zon i GC-programmet där gågata eventuellt är en nödvändig reglering för att gående, cyklister och leveranstrafik ska kunna samexistera.
Torget är en del av huvudcykelnätet och behöver därför utredas särskilt vad gäller framkomlighet och tydligheten för cyklister som korsar ytan utan att inskränka på torgkaraktären och övriga funktioner som är nödvändiga i området. Ett förslag på lösning på problemet med korsande och obehörig trafik på torget kan vara höj- och sänkbara pollare som endast släpper in behörig trafik i området. Mer permanenta möbleringar på torget skulle också begränsa framfarten.

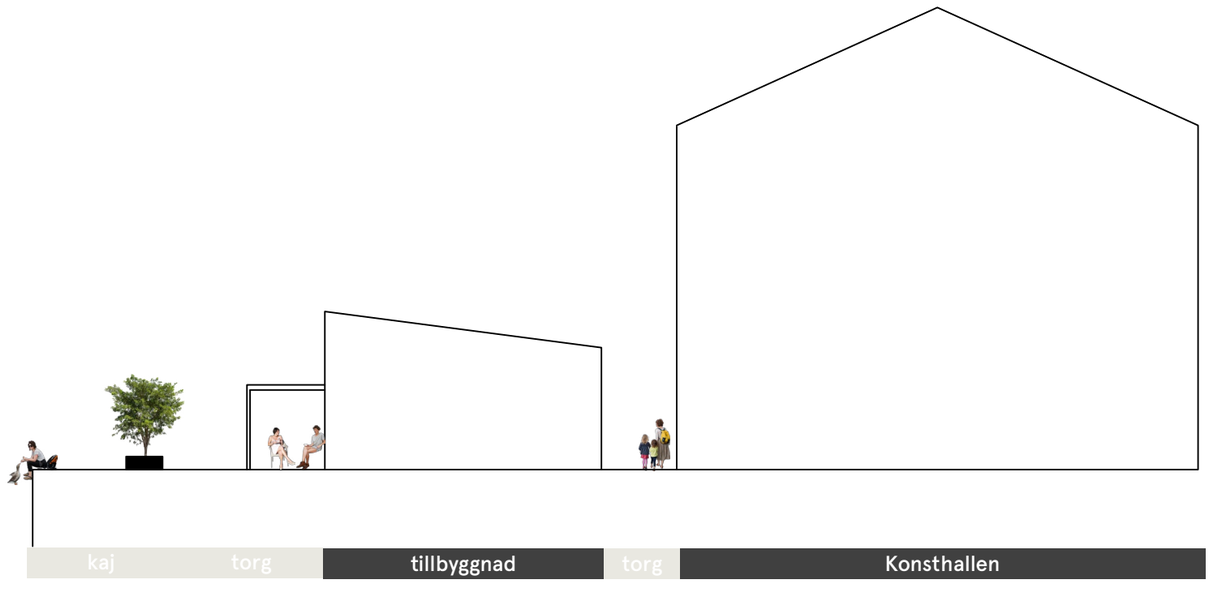
*Fisktorget är planprogrammets förslag till namn för den nya platsen bakom Konsthallen och mot Nattviken. Slutligen är det politikerna som beslutar om namnsättning i en så kallad namnberedning. För riktlinjer kring namnsättning se sida 16.

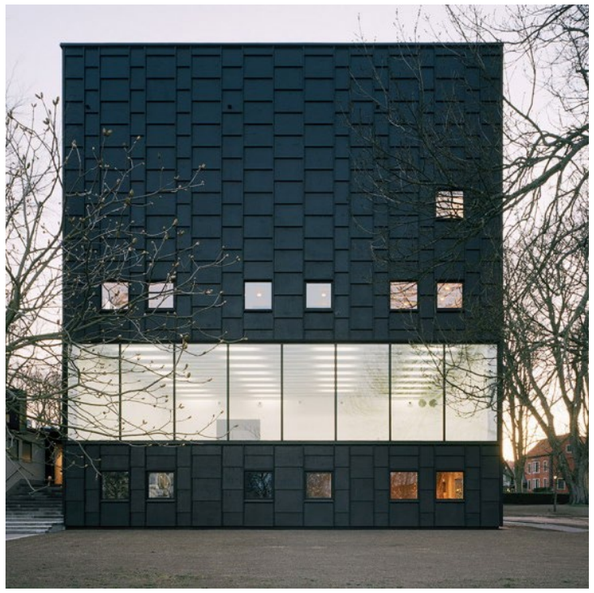
Mini torg. Bild: Form Design Center

Torghandel. Bild: Uddevallaguiderna

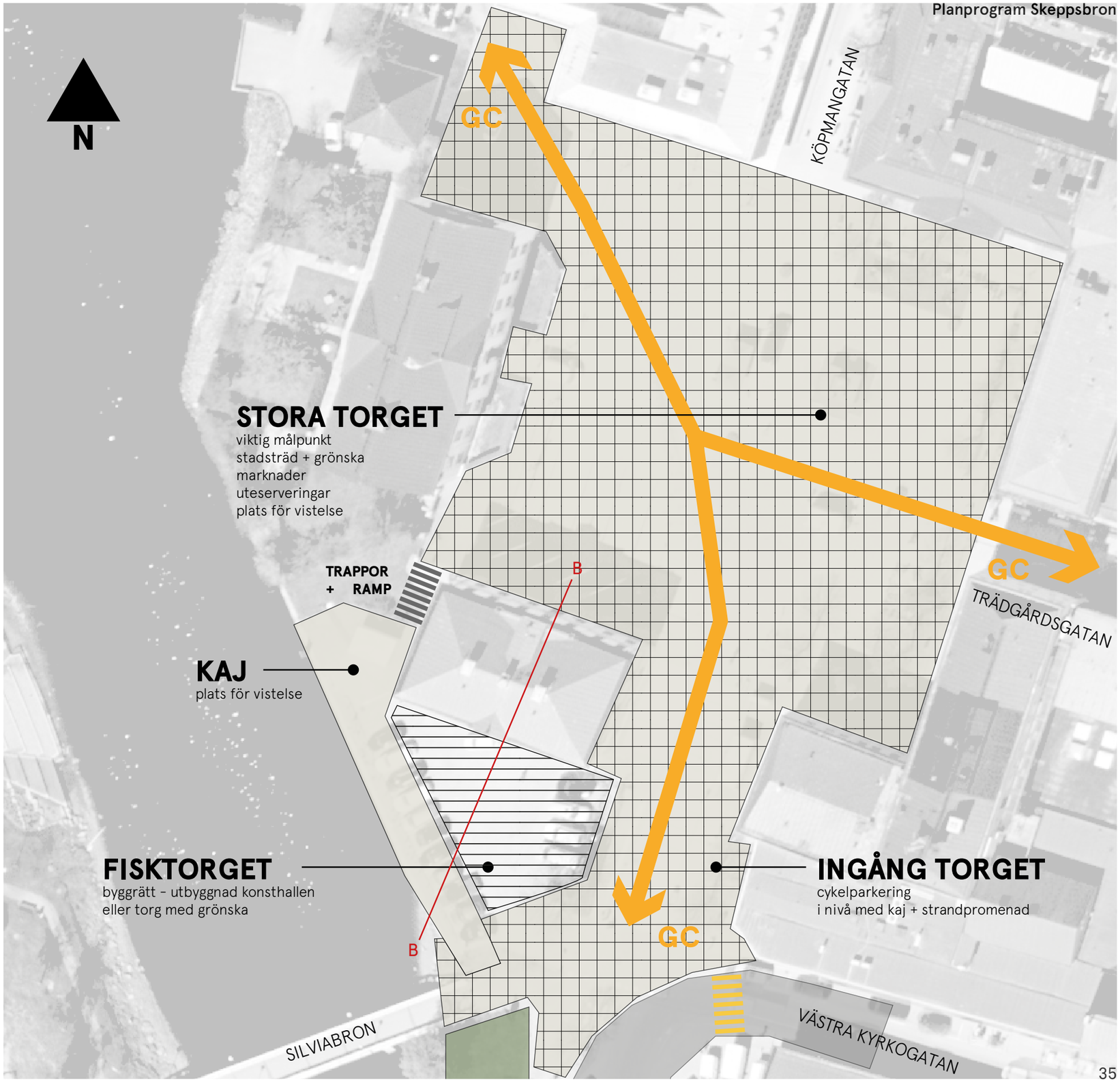
Sektion B-B 1:200

Utbyggnad av Kalmar konstmuseum. Bild: Kalmar konstmuseum

Herig Johans torg, Skövde. Bild: Land arkitektur

3. Nybrokajen*

Nybrokajen är en av planprogrammets nya föreslagna mötesplatser. Kajen ligger strategiskt vid Nybron och är en viktig entré till staden och Stora torget.

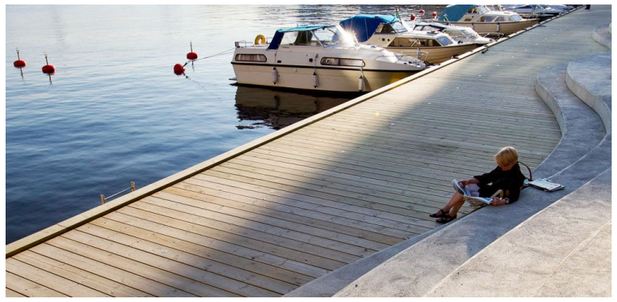
Här ska en flexibel torg- och kajyta anläggas som enkelt kan anpassas efter ytans användning och behov. Marken är förslagsvis anlagd med marksten för att förstärka upplevelsen av att området är stadslivet framför biltrafiken. Här är det möjligt att arrangera större och mindre evenemang, ställa upp foodtrucks och placera ut tillfälliga möbler och blomster under sommaren. Gatan, torget och kajen är i samma marknivå vilket bidrar till en flexibel plats. Gatan och torgytan separeras med en ny trädallé som även den ligger i nivå med omkringliggande markmaterial. Planteringsbäddarna kan fungera som vattenmagasin vid kraftiga skyfall vilket både har renande och fördröjande egenskaper. På torgytan ges det plats för en restaurangbyggnad i två våningar med takterrass samt en intilliggande uteservering. För att göra det möjligt med en permanent restaurang krävs att en detaljplan upprättas.

När inget särskilt arrangeras på Nybrokajen fungerar ytan som en kaj, gata och torg. Viktiga funktioner som lastplats, parkeringar, vändzon och framkomlighet för blåljus bereds plats. Det som idag fungerar som angöringsbrygga/sittyta intill Nattviken utvecklas med tilltagna gradänger som möter vattnet och skapar vattenkontakt och möjlighet att sitta och äta sin lunch eller glass med vy över Nattviken. Detta har efter dialoger pekats ut som en mycket uppskattad och använd plats redan idag vilket ligger till grund för förslaget om gradänger på denna plats. Invid Nybrokajen ska det finnas möjlighet att angöra med mindre båtar, likt korttidsparkeringar för bilar, för att via vattenvägen kunna besöka Härnösands torg och närliggande verksamheter över dagen.

Från Stora torget leds det utpekade huvudnätet för gående och cyklister vidare längs hela Skeppsbron. Korsningar och anslutningar omkring Nybron är komplexa och är därför mycket viktiga att utreda för att bygga dem säkra, trygga och enligt den huvudnätsstandard som beslutats i Härnösands Gång- och Cykelprogram. För att ansluta till Nybron och Nybrogatan föreslås en gång- och cykeltunnel under bron samt påfarter som smälter in i den övriga miljön. Mellan påfarterna och bron tillförs grönska för att fungera som fördröjningsytor för det dagvatten som leds längs Nybrogatan ner mot Skeppsbron och Nattviken. Att stanna upp detta vatten och rena det i växtbäddar skulle få positiva effekter på vatten- och sedimentkvaliteten i Nattviken.

Det är viktigt att placera ut cykelparkeringar strategiskt i området, exempelvis intill restauranger och handelsplatser. Parkeringsnormer och riktlinjer för utformningen av cykelparkeringar finns i kommunens mobilitetsriktlinjer och ska användas vid ny- och ombyggnation.

*Nybrokajen är planprogrammets förslag till namn för den nya upprustade kajen. Slutligen är det politikerna som beslutar om namnsättning i en så kallad namnberedning. För riktlinjer kring namnsättning se sida 16.

Henriksdalshamnen. Bild: AJ Landskap

Foodtruck. Bild: Boka en Truck

Täby torg. Bild: Archdaily

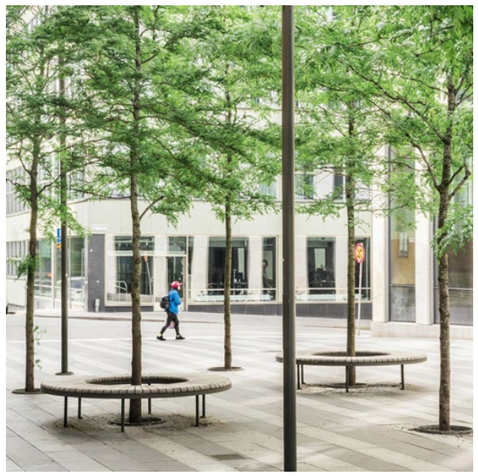
Henriksdalshamnen. Bild: AJ Landskap

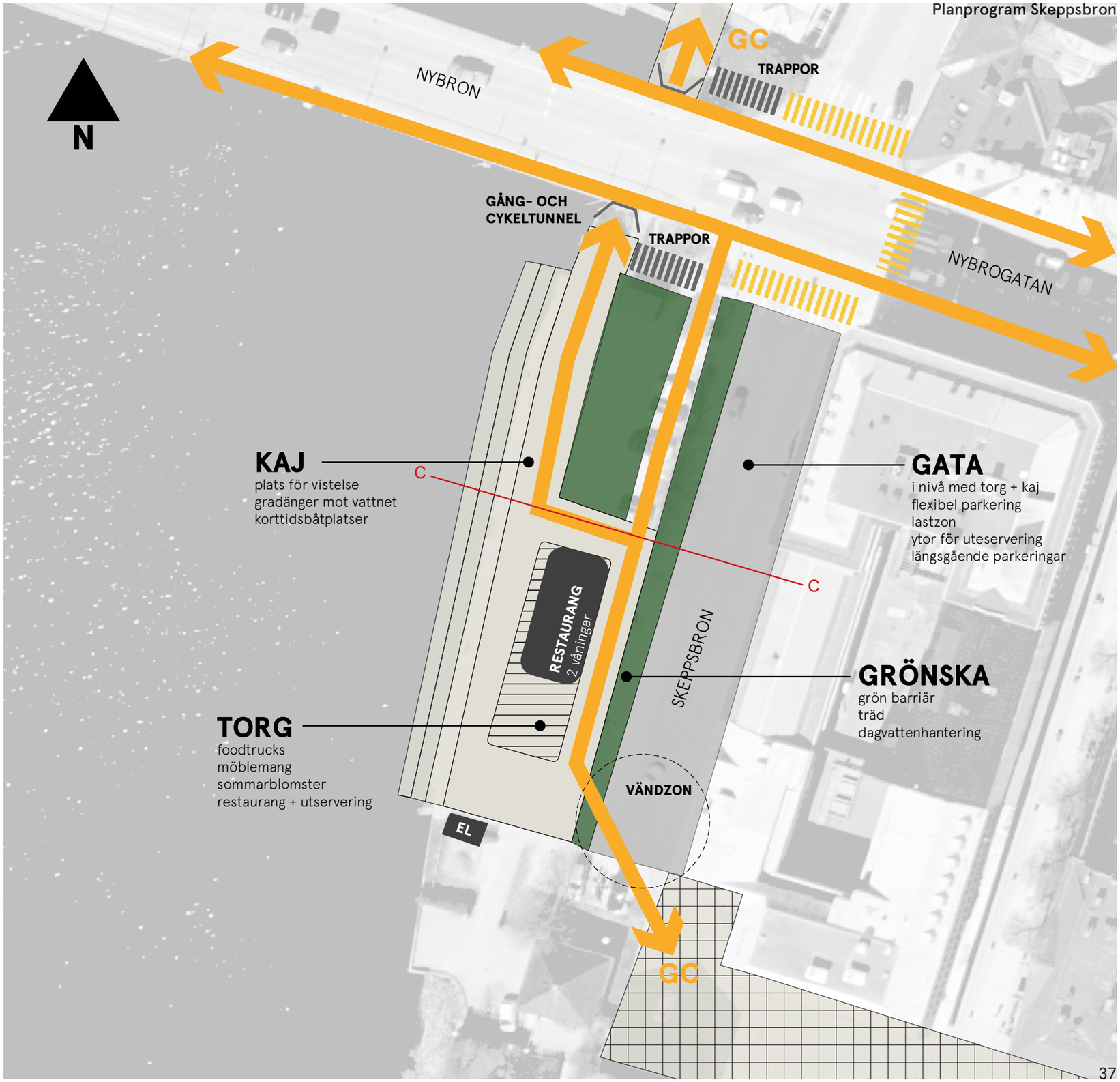
Sektion C-C 1:200

Installation av Siri Carlén. Bild: Wall Street Stockholm

Klarabergsgatan, Stockholm. Bild: Hitsa

4.1. Skeppsbron

Längs vattnet anläggs en generös zon för vistelse där människor kan strosa i sin egen takt och sätta sig på en bänk när de vill lapa sol eller se på när båtar lägger till. Stråket anläggs med hänsyn till kajen och de funktioner som är kopplade till den samt närheten till vattnet. Stråket förstärks med grönstruktur med en bas av träd längs hela sträckan. Grönskan skuggar, ger en avsmalnande upplevelse av gaturummet och vägleder på ett naturligt sätt vidare längs Skeppsbron. Planteringsbäddarna kan fungera som vattenmagasin vid kraftiga skyfall vilket både har renande och fördröjande egenskaper.

I det här området förläggs Skeppsbrons gästhamn med alla funktioner som krävs för en väl fungerande gästhamnsverksamhet. Kajbandet ska längs hela sträckan hålla en hög standard och hållas fri från aktiviteter som inte har med sjöfart att göra. Tillgång för behöriga fordon som behöver nå kajbandet måste säkerställas.

Två byggrätter med möjlighet till restauranger med uteservering och/eller servicehus för gästhamnen har pekats ut. För att göra det möjligt med permanenta restauranger krävs att en detaljplan tas fram. Fram tills de upprättas anläggs de utpekade byggrättsytorna med grönska. De tänkta restaurangerna placeras invid ett torg som anläggs som en förlängning och förstärkning av siktlinjen från Pumpbacksgatan mot Holmgatan på Kronholmsidan. Torget anläggs med marksten som bryter av mot omkringliggande markmaterial och sträcker sig ut över kajkanten vidare i gradänger vilket stärker vattenkontakten. Ytan kan förses med möbler och planteringskärl som enkelt skulle kunna flyttas i samband med tillställningar.

De som ska gå eller cykla från Stora torget bort mot Sälstens Udde leds under nya Nybron och vidare på huvudstråket längs Skeppsbron. Här går cykelbanan längs kajen på behörigt avstånd från både biltrafik och gångtrafikanter. Korsningar och anslutningar i detta område är komplexa och är därför mycket viktiga att utreda för att bygga dem säkra, trygga och enligt den huvudnätsstandard som beslutats i Härnösands Gång- och cykelprogram. GC-överfarter behöver hastighetssäkras och göras tydliga för alla inblandade trafikslag.

I området skapas utrymme för bilparkeringar både genom längsgående gatuparkeringar och genom en anlagd parkeringsyta. Parkeringsytan omgärdas av grönska för att minska den visuella dominansen samt som en avgränsning mot gående och cyklister. De längsgående parkeringarna bryts på några ställen upp med utbyggda trottoarer som ger plats för uteserveringar och aktivering av ytorna intill verksamheter på Skeppsbron. Detta har också en avsmalnande effekt i gaturummet som kan sänka hastigheten på sträckan.

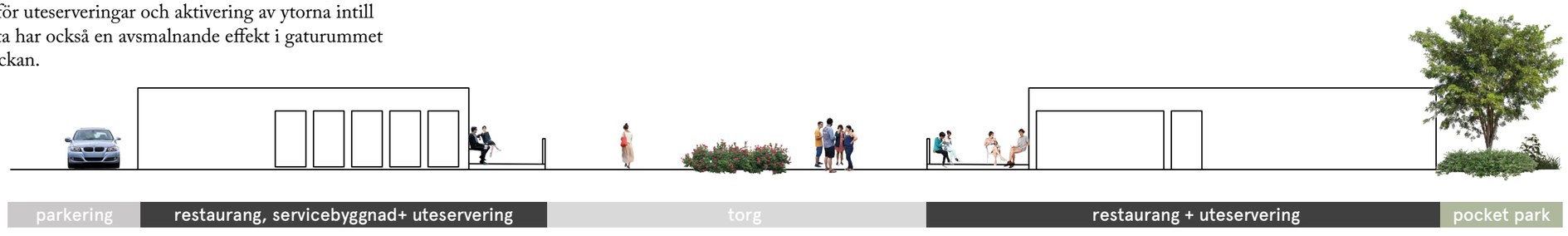
Sjöbod för restaurangverksamhet.. Bild: Hart Bröd och Bar

Trädallé. Bild: Green Cities Europe

Sektion D-D 1:200

Sektion E-E 1:200

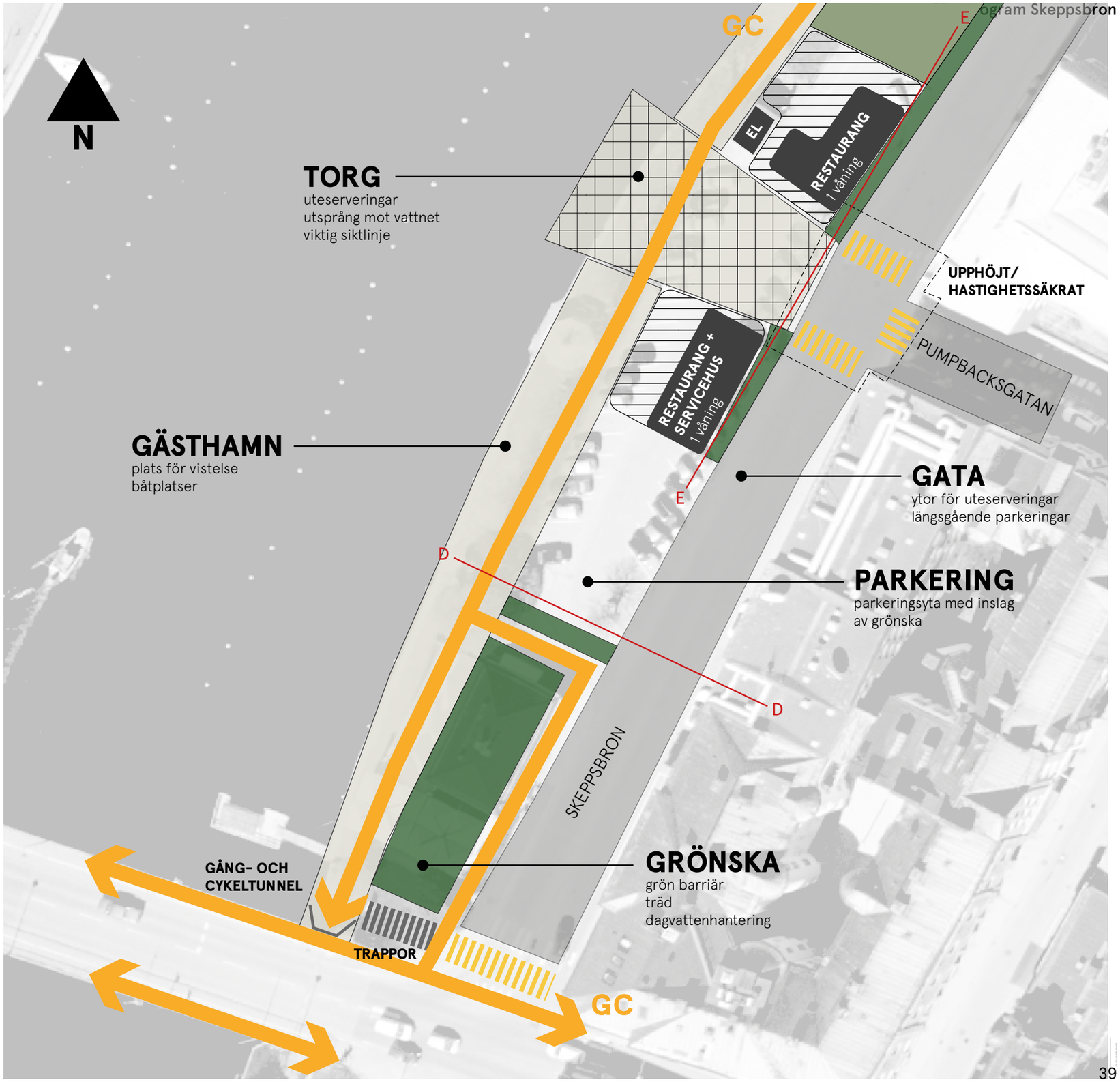
Mälarpaviljongen, Stockholm. Bild: TimeOut

Parkering med inslag av grönska. Bild: BD Landscape Architects

Genomsläpplig material. Bild: ETH MScLA

4.2. Skeppsbron

Här fortsätter kajen och vistelsestråket där båtplatser får utrymme. Området smalnar av när vi närmar oss Utsprångskajen vilket gör att samma antal funktioner och trafikslag ska samsas om en mindre yta. Gående och cyklister ska ges företräde och det generösa vistelsestråket tillsammans med parkytor får mycket utrymme.

Skeppsbron förstärks med grönstruktur med en bas av träd längs hela sträckan som på ett naturligt sätt skärmar av gång- och cykeltrafik från biltrafiken. Grönskan skuggar, ger en avsmalnande upplevelse av gaturummet och vägleder på ett naturligt sätt vidare längs Skeppsbron. Planteringsbäddarna kan fungera som vattenmagasin vid kraftiga skyfall vilket både har renande och fördröjande egenskaper.

Det anläggs så kallade ”pocket parks”, små gröna oaser där förbipasserande kan stanna upp och njuta av grönskan och den fina utsikten över vattnet. Pocket parks kan se mycket olika ut men gemensamt är de små arealerna och mångfunktionialiteten. I dem kan lek, skulpturer, bi-hotell, dagvattenlösningar och olika sittmiljöer ta plats. Lekmiljöerna på Skeppsbron gestaltas inte som en klassisk lekplats utan mer som en lekfull miljö där både barn och vuxna kan inspireras till lek och rörelse. För den upplevda tryggheten är det viktigt att någon form av barriär byggs upp mellan kajstråket, gaturummet och lekytan. Detta kan göras med grönska eller lägre staket. Miniparkerna skapar målpunkter längs sträckan och möjlighet att stanna upp och vistas längre stunder på Skeppsbron.

I övre delen av denna sektion förflyttas cykelvägen från vattnet till gatan för att skapa bättre förutsättningar för stadslivet intill vattnet med torgyta och restaurang.

Även här kommer det att vara möjligt att parkera längs gatan.

Intill fastigheterna på Skeppsbrons östra sida skapas plats för uteserveringar. Längsgående parkeringar blandas med utbyggda trottoarer som ger plats för möblering och aktivering av ytor intill verksamheter längs sträckan.

Enligt gällande detaljplan föreslås två flerfamiljshus om cirka fyra våningar vardera i den nuvarande lucktomten. För ny bebyggelse längs Skeppsbron gäller höga gestaltningskrav och krav på hållbar mobilitet, aktiva bottenvåningar och stadsmässighet.

Pocket park, Fredriksberg, Danmark. Bild: Masu Planning

Aprl bord och stolar, Vestre. Bild: BimBear

Pocket park, Fredriksberg, Danmark. Bild: Masu Planning

Boulebar i Göteborg. Bild: ThatsUp

Sektion F-F 1:200

Sektion G-G 1:200

N

POCKET PARK
minipark med lekhus/skulptur

KAJ
plats för vistelse
båtplatser

POCKET PARK
minipark med sittytor

TORG
uteserveringar
utsprång mot vattnet
viktig siktlinje

GATA
ytor för uteservering
längsgående parkeringar

GRÖNSKA
grön barriär
dagvattenhantering

GC

G

G

F

F

UPPHÖJT/
HASTIGHETSSÄKRAT

BERGSGATAN

SKEPPSBRON

EL

RESTAURANG
1 våning

FLERFAMILJSHUS
ca 4 våningar

FLERFAMILJSHUS
ca 4 våningar

4.3. Skeppsbron

Här fortsätter kajen och vistelsestråket där båtplatser får utrymme. Här fokuserar vi på större båtar och fartyg och de funktioner de kräver. Möjlighet att ansluta med transporter från land till dessa större båtar måste planeras in. Området smalnar av när vi närmar oss Utsprångskajen vilket gör att samma antal funktioner och trafikslag ska samsas om en mindre yta. Vistelsestråket får mindre utrymme härifrån och norrut.

En byggrätt med möjlighet till restaurangverksamhet med uteservering har pekats ut på den plats där en befintlig restaurang idag finns med tillfälligt bygglov. Tanken är att ytan ska detaljplaneras för att möjliggöra för en permanent restaurang med höga gestaltningskrav. Den placeras invid ett torg som anläggs som en förlängning och förstärkning av siktlinjen från Bergsgatan. Torget anläggs med marksten som bryter av mot omkringliggande markmaterial och sträcker sig ut över kajkanten vilket stärker vattenkontakten. Ytan kan förses med möbler och planteringskärl som enkelt skulle kunna flyttas i samband med tillställningar.

Skeppsbron förstärks med grönstruktur med en bas av träd längs hela sträckan som på ett naturligt sätt skärmar av kajbandet och gångtrafiken från cykel- och biltrafiken. Grönskan skuggar, ger en avsmalnande upplevelse av gaturummet och vägleder på ett naturligt sätt. Planteringsbäddarna kan fungera som vattenmagasin vid kraftiga skyfall vilket både har renande och fördröjande egenskaper.

Det anläggs en pocket park, en liten grön oas där förbipasserande kan stanna upp och njuta av grönskan och den fina utsikten över vattnet. Pocket parks kan se mycket olika ut men gemensamt är de små arealerna och mångfunktionialiteten. I denna kan skulpturer, bi-hotell, dagvattenlösningar och olika sittmiljöer ta plats.
Cykelvägen har förflyttats från kajbandet till gatan men gående kan fortfarande ta sig fram längs kajbandet. GC-överfarter behöver hastighetssäkras och göras tydliga för alla inblandade trafikslag.
Enligt gällande detaljplan finns möjlighet att uppföra ett flerfamiljshus om cirka fyra våningar i den nuvarande lucktomten.

Intill fastigheterna på Skeppsbrons östra sida skapas plats för uteserveringar. Längsgående parkeringar blandas med utbyggda trottoarer som ger plats för möblering och aktivering av ytor intill verksamheter längs sträckan.

Bar in Parc Cinquantenaire. Bild: Brussels Times

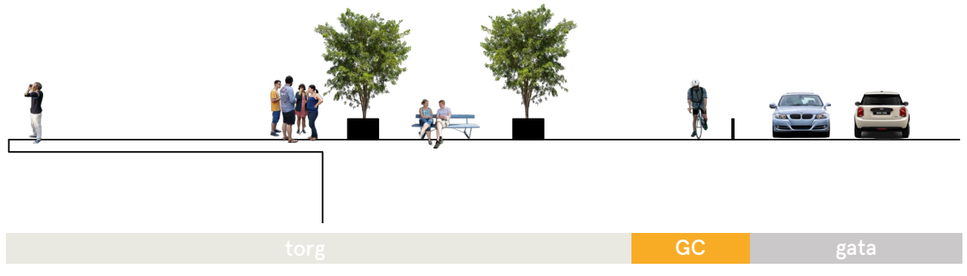
Restaurang i Lilla Bleckstornsparken, Stockholm. Bild: Dagens Nyheter

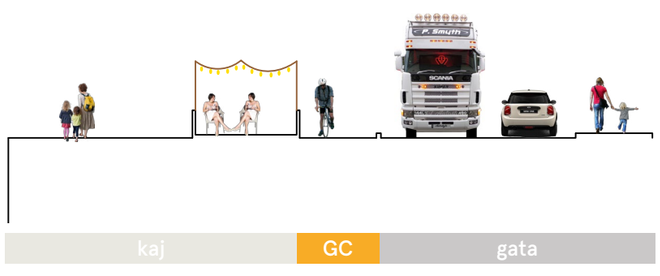
Higab stadsodling. Bild: Vårt Göteborg

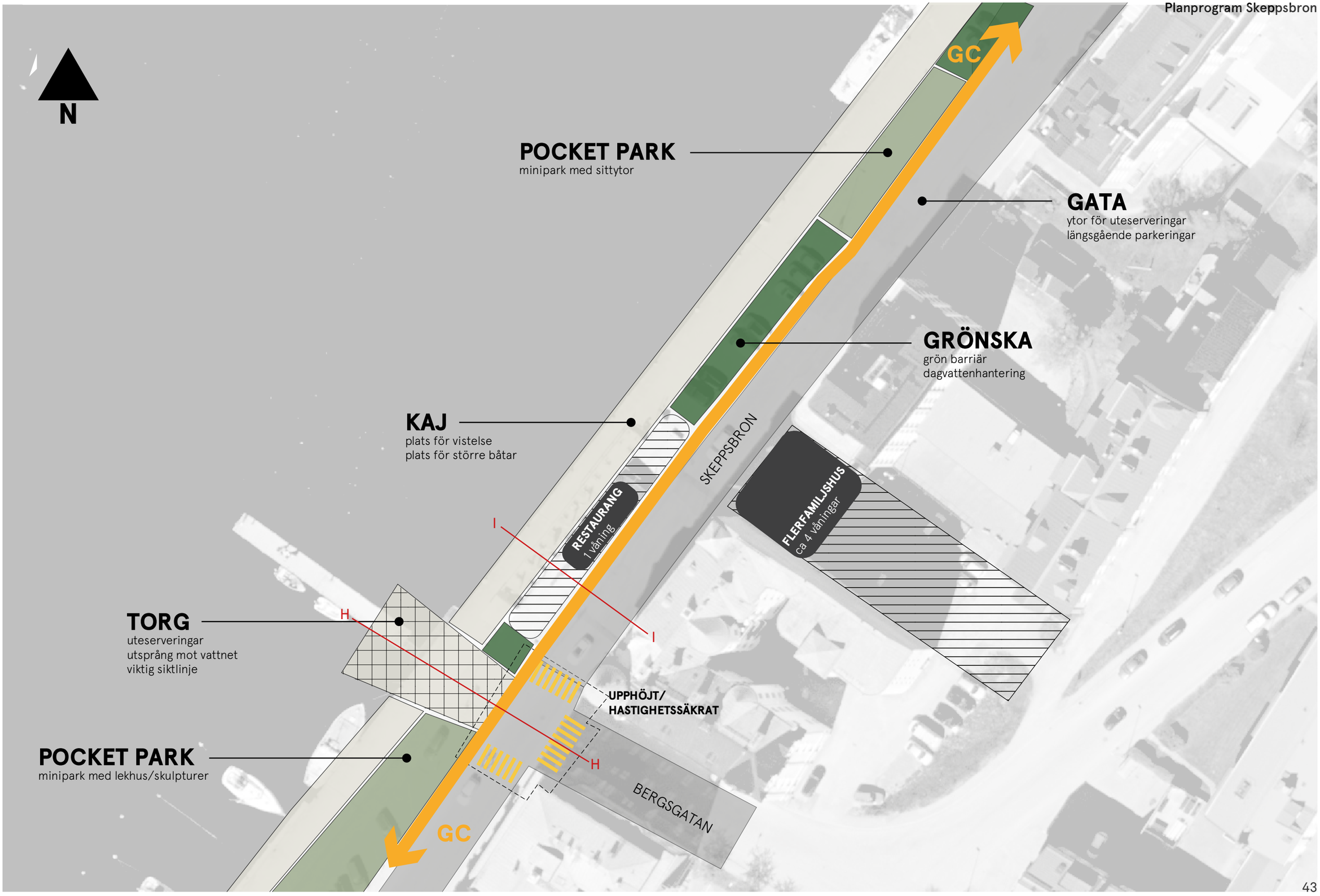
Ett inslag av lek föreslås på Skeppsbron. Bild: Architonic

Sektion H-H 1:200

Sektion I-I 1:200

N
POCKET PARK
minipark med sittytor
GATA
ytor för uteserveringar
längsgående parkeringar
GRÖNSKA
grön barriär
dagvattenhantering
KAJ
plats för vistelse
plats för större båtar
GC
SKEPPSBRON
RESTAURANG
1 våning
FLERFAMILJSHUS
ca 4 våningar
I
I
H
H
TORG
uteserveringar
utsprång mot vattnet
viktig siktlinje
UPPHÖJT/
HASTIGHETSSÄKRAT
POCKET PARK
minipark med lekhus/skulpturer
BERGSGATAN
GC

4.4. Skeppsbron

Här fortsätter kajen och vistelsestråket där större båtar och fartyg får fortsatt utrymme. Här fokuserar vi på större båtar och de funktioner de kräver. Möjlighet att ansluta med transporter från land till dessa större båtar måste planeras in.

Skeppsbron förstärks med grönstruktur med en bas av träd längs hela sträckan som på ett naturligt sätt skärmar av gång- och cykeltrafik från biltrafiken. Grönskan skuggar, har en avsmalnande upplevelse av gaturummet och vägleder på ett naturligt sätt längs Skeppsbron. Planteringsbäddarna kan fungera som vattenmagasin vid kraftiga skyfall vilket både har renande och fördröjande egenskaper. På delar där träd inte får tillräckligt med utrymme för en god tillväxt kan buskar planteras.

Det anläggs en pocket park, en liten grön oas där förbipasserande kan stanna upp och njuta av grönskan och den fina utsikten över vattnet. Pocket parks kan se mycket olika ut men gemensamt är de små arealerna och mångfunktionialiteten. I denna kan skulpturer, bi-hotell, dagvattenlösningar och olika sittmiljöer ta plats.

Dagvattenbäddar. Bild: TSW Design

Dagvattenbäddar. Vellinge. Bild: Edge

Fyra årstiders park, Sölvesborg. Bild: Visit Blekinge

Lekskulptur. Bild: Solna stad

Sektion J-J 1:200

N
GC
GATA
längsgående parkeringar
stadsträd
KAJ
plats för vistelse
plats för större båtar
LÅNGGATAN
SKEPPSBRON
J
J
GRÖNSKA
grön barriär
dagvattenhantering
POCKET PARK
minipark med sittytor
GC

5. Utsprångskajen

Utsprångskajen är en kaj med möjlighet att ta emot större fartyg när den rustats upp och ställts i ordning. Enligt gällande detaljplan finns möjlighet att uppföra en byggnad för hamnändamål med en byggnadshöjd på 6,5 meter. Detaljplanen behöver ändras får att möjliggöra en bredare användning för hamnändamål och för att reglera byggrätten med hänsyn till områdets kulturmiljövärden. Byggrättens volym och utformning ska tydligt regleras i detaljplanen. Höga gestaltningsambitioner för bebyggelsen och landskapsarkitekturen ska finnas.

Delar av Utsprångskajen utformas som torg med inslag av grönska där besökare erbjuds sittplatser, uteserveringar och en vacker utsikt. I den södra vinkeln mellan kajen och gatan byggs gradänger som skapar vattenkontakt i ett läge med skydd från vinden. Grönskan i området behöver kunna hantera dagvatten då kajen är stor och mestadels hårdgjord. På ytor där permanenta planteringar inte lämpar sig på grund av hamnens behov kan flyttbara möbler och planteringar användas.

Stadslivet behöver samsas med de krav som sjöfarten har på kajens funktion och den tekniska försörjningen när kajen rustas upp. Omhändertagandet av grå/svartvatten enligt gällande lagar och föreskrifter behöver säkerställas i området. Utsprångskajen ska upplevas som tillgänglig för allmänheten men kan vid nödvändiga tillfällen delvis stängas av med stängsel. Detta bör ske på ett sätt som inte påverkar de eventuella verksamheter som bedrivs på kajen i kommersiellt syfte.

Framför kajen finns möjlighet att anlägga en ficka för av- och pålastning, taxi och buss. I övrigt erbjuds längsgående gatuparkeringar. Det enklaste sättet att ta sig till Utsprångskajen för invånare och besökare ska vara att cykla, gå eller åka kollektivt. I anslutning till kajen behöver det finnas goda möjligheter att parkera sin cykel. Cykelparkeringen ska följa kommunens mobilitetsriktlinjer.

Långgatan utvecklas till ett gångfartsområde för att ge bättre förutsättningar för småskalig handel och verksamheter längs gatan. Gatan anläggs med tidstypiskt markmaterial för att ta hänsyn till platsens höga kulturhistoria värden. Det föreslås därför att en detaljplan tas fram för Långgatan för att säkerställa att gatans karaktär bevaras och att det blir möjligt att utveckla småskalig handel och verksamhet. Här sätts skyltar med information om platsens historia och kulturmiljövärden upp.

Piren restaurang, Hornsbergs strand. Bild: Krogguiden

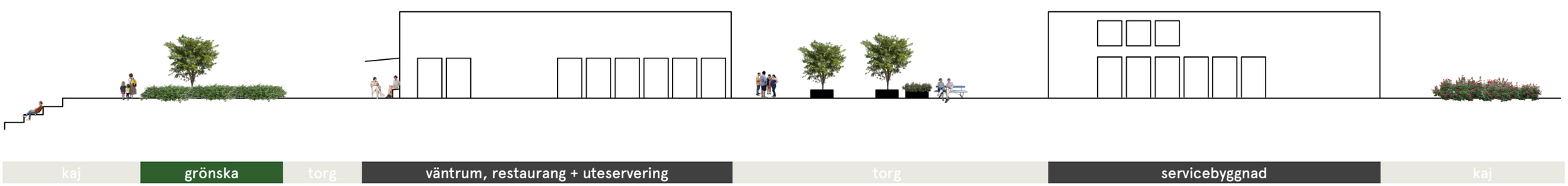
Utsprångskajen ska välkomna turister till Härnösand

Utsprångskajen måste kunna ta emot större fartyg och kunna avspärras vid behov

Väntrum, Strömkajen, Stockholm.
Bild: Marge Arkitekter

Sektion K-K 1:300

N

KAJ
plats för större båtar

POCKET PARK
minipark med sittytor

UPPHÖJT/ HASTIGHETSSÄKRAT

GC

GC-väg

UTSPRÅNGSKAJEN
plats för kryssningsfartyg
servicefunktioner för kryssningsfartyg
plats för vistelse
möjlighet att inhägna vid behov

BYGGNAD FÖR HAMNÄNDAMÅL
1 våning

GRÖNSKA
grön barriär
dagvattenhantering

TORG
plats för buss + taxi
flexibel yta för hamnverksamhet
central punkt för besökare
plats för vistelse

K

SKEPPSBRON

BYGGNAD FÖR HAMNÄNDAMÅL
1 våning

GATA
längsgående parkeringar
träd

LÅNGGATAN
gångfartsområde
kullersten m.
tillgänglighetsanpassningar
skyltning kulturmiljö
grönska

TORG
uteservering
plats för vistelse
entré för besökare
gradänger mot vattnet
cykelparkering
grönska

K

GC

6. Långgatan + Hamnparken

Långgatan fortsätter i detta område och den småskaliga trähusbebyggelsen mynnar ut och ersätts av flerfamiljshus i folkhemskaraktär, park och så småningom storskalig tegelarkitektur vid Tobaksmonopolet. En GC-väg i huvudnätsstandard anläggs från Skeppsbron vidare på Roddargatan och Långgatan för att senare ansluta till den relativt nyanlagda GC-vägen längs Fiskaregatan, framför Tobaksmonopolet. GC-överfarter behöver hastighetssäkras och göras tydliga för alla inblandade trafikslag.

Hamnparken är en park som ger många människor nära tillgång till grönska i vardagen. Det finns få parker i nära anslutning vilket ställer höga krav på Hamnparken. Den är idag svår att nyttja genom sin kraftiga lutning. Planprogrammet föreslår att parken gestaltas på ett sätt som gör den mer tillgänglig genom till exempel gradänger som planar ut delar av området. Det skapar plats för olika sittmiljöer, planteringar, ytor för picknick, spontanlek och anlagda lekytor. Genom att förändra markens höjder och lutningar kan även dagvatten fördröjas. I samband med upprustningen av parken ska även utredas möjlighet och behov av en hundrastgård i Hamnparkens västra del. Önskemål om hundrastgård har inkommit under samrådet och i tidigare medborgarförslag.

Parken är en viktig del i Härnösands gröna infrastruktur varför ekosystemtjänster som skugga, dagvattenhantering, biologisk mångfald och boplatser för insekter och djur bör planeras in när parken görs om.

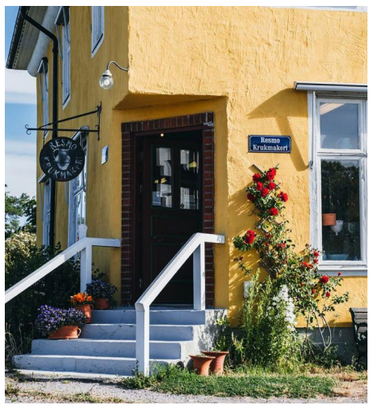
Kulturhistorisk gata med klätterrosor. Bild: Viti Nord

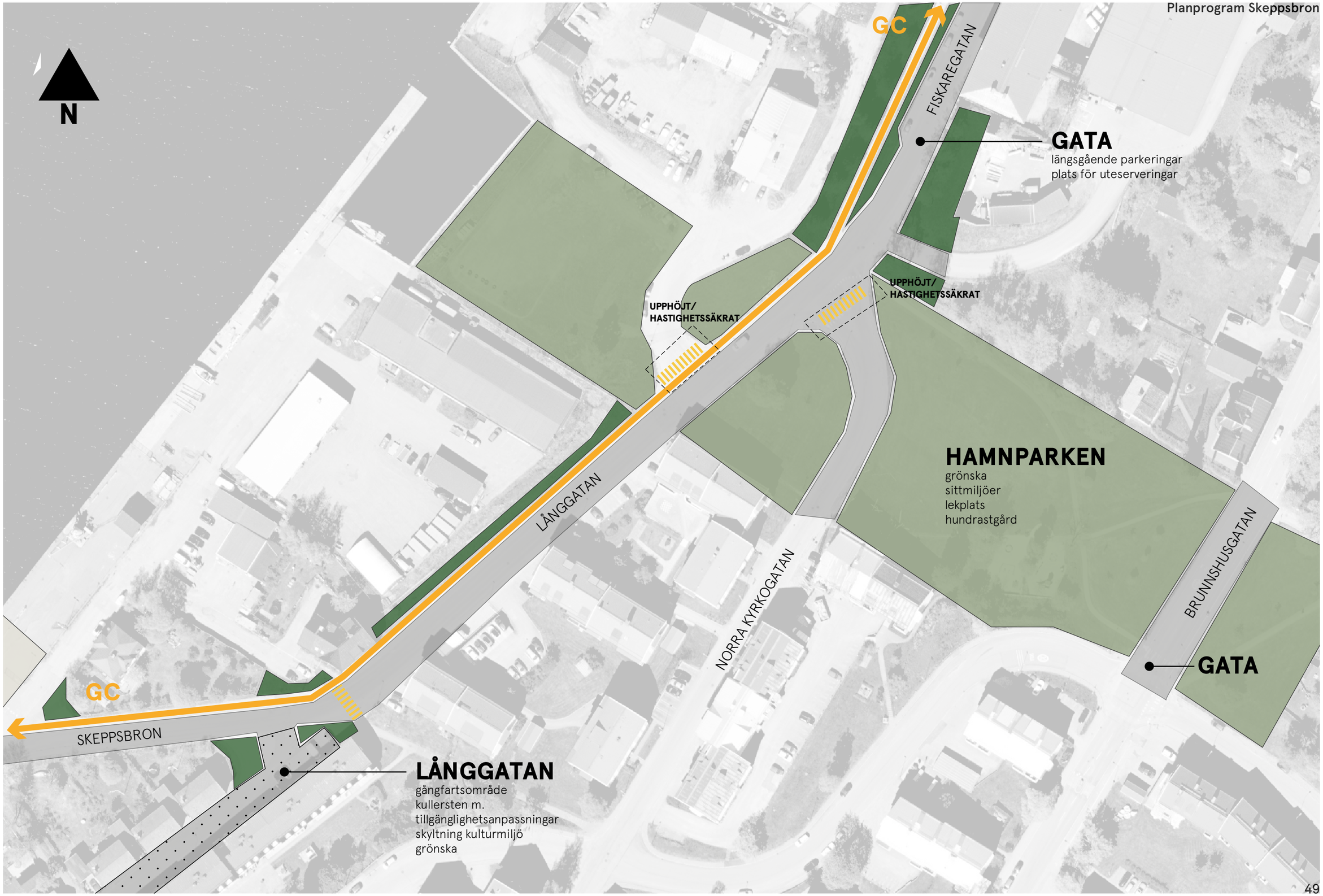
Broparken, Umeå. Bild: Swedish Gardens

Upptäckarparken lekplats, Skuleberget. Bild: Kramfors kommun

Krukmakeri. Bild: Öland.se

N
GC
FISKAREGATAN
GATA
längsgående parkeringar
plats för uteserveringar
UPPHÖJT/
HASTIGHETSSÄKRAT
UPPHÖJT/
HASTIGHETSSÄKRAT
HAMNPARKEN
grönska
sittmiljöer
lekplats
hundrastgård
LÅNGGATAN
NORRA KYRKOGATAN
BRUNNSHUSGATAN
GATA
GC
SKEPPSBRON
LÅNGGATAN
gångfartsområde
kullersten m.
tillgänglighetsanpassningar
skyltning kulturmiljö
grönska

7. Tobaksmonopolet

I detta område är tillgången till vattnet begränsad i och med bland annat Försvarsmaktens och Kustbevakningens verksamheter.

Längs denna del av Fiskaregatan finns en GC-väg som är separerad från biltrafiken och en uppvuxen grönstruktur som ska bevaras. Här erbjuds fortsatt längsgående parkeringsplatser.

I Tobaksmonopolets lokaler finns många små och mellanstora aktörer och det bör fortsatt uppmuntras och gynna näringsidkare i området. Cykelparkeringar anläggs i nära anslutning till Tobaks utifrån kommunens mobilitetsriktlinjer.

Utrymmet framför Tobaksmonopolet kan på några ställen byggas ut för att ge möjlighet för verksamheter att komma ut i gaturummet med exempelvis uteserveringar. Denna form av utbyggnad kan också ha en hastighetsdämpande funktion för passerande trafik.

Cafémöbler på trottoaren

Utservering. Bild: Sohomod

Uteservering Bild: Göteborgs-Posten

N
GC
GATA
längsgående parkeringar
plats för utserveringar
FISKAREGATAN
GRÖNSKA
grön barriär
dagvattenhantering
GC

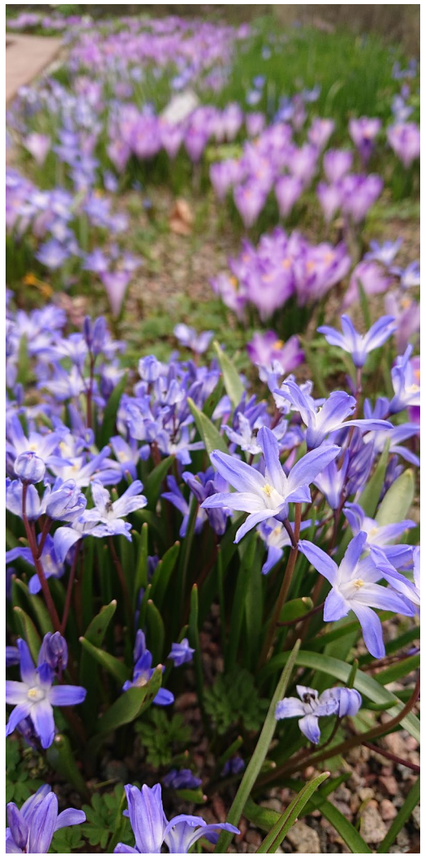
8. Sälstens udde

Det pågår ett detaljplanearbete på Sälstens udde och ett nytt bostadsområde planeras att byggas i området. Huruvida kommunen ska lösa in delar av marken är inte helt bestämt ännu. Förslagsvis köper kommunen vägområdet vid Fiskaregatan där GC-vägen sträcker sig vidare ut mot Sälstens badplats samt själva udden som börjar i änden av Fiskaregatan. Udden planeras bli park med varierande sittmöjligheter med utsikt över havet. Det är viktigt att siktlinjen från gatan ut mot havet framhävs och förstärks när den nya parken skapas. Platsen är utsatt för vind och möjligheten till lä behöver tas i beaktande när parken planeras, både när det gäller vilka växter som är lämpliga och hur sittmiljöerna placeras.

Möjligheten att bygga ett utsprång över havet har ritats in i förslaget. På grund av det utsatta läget under vintern är det svårt att skapa förankring ner i marken för bryggor och liknande. Utsprång kan ge stora mervärden och skapa vattenkontakt och gynna rörelsen och dragningskraften längs stråket.

Kommunen ser positivt på att fastighetsägare gör stråket längs vattnet bakom Hernöverken tillgängligt för allmänheten. Förslagsvis med en strandpromenad med sittplatser med möjlighet till utblickar. Kommunen uppmuntrar också fastighetsägare att göra kvartersmarken kring före detta Hernöverken tillgänglig för allmänheten, både genom att verksamheterna kan ta plats ute på gatan och att aktiviteter utomhus görs möjliga.

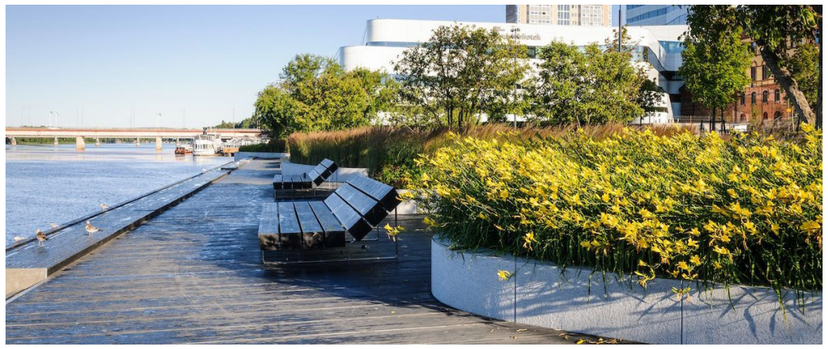
Busshållplatsen i området ska uppgraderas till en högre standard för att uppmuntra till fler hållbara resor. Det är viktigt i planeringen att verka för goda möjligheter att ta sig till och från busshållplats. Parkeringsplatser i området fördelas längs gatan och på en utpekad parkeringsplats. Fiskaregatan förses med gatuträd som strukturerar upp och smalnar av gatan. Träden leder naturligt flödet mot havet.

Vårlökar

Utsiktsplats. Bild: Naturkartan

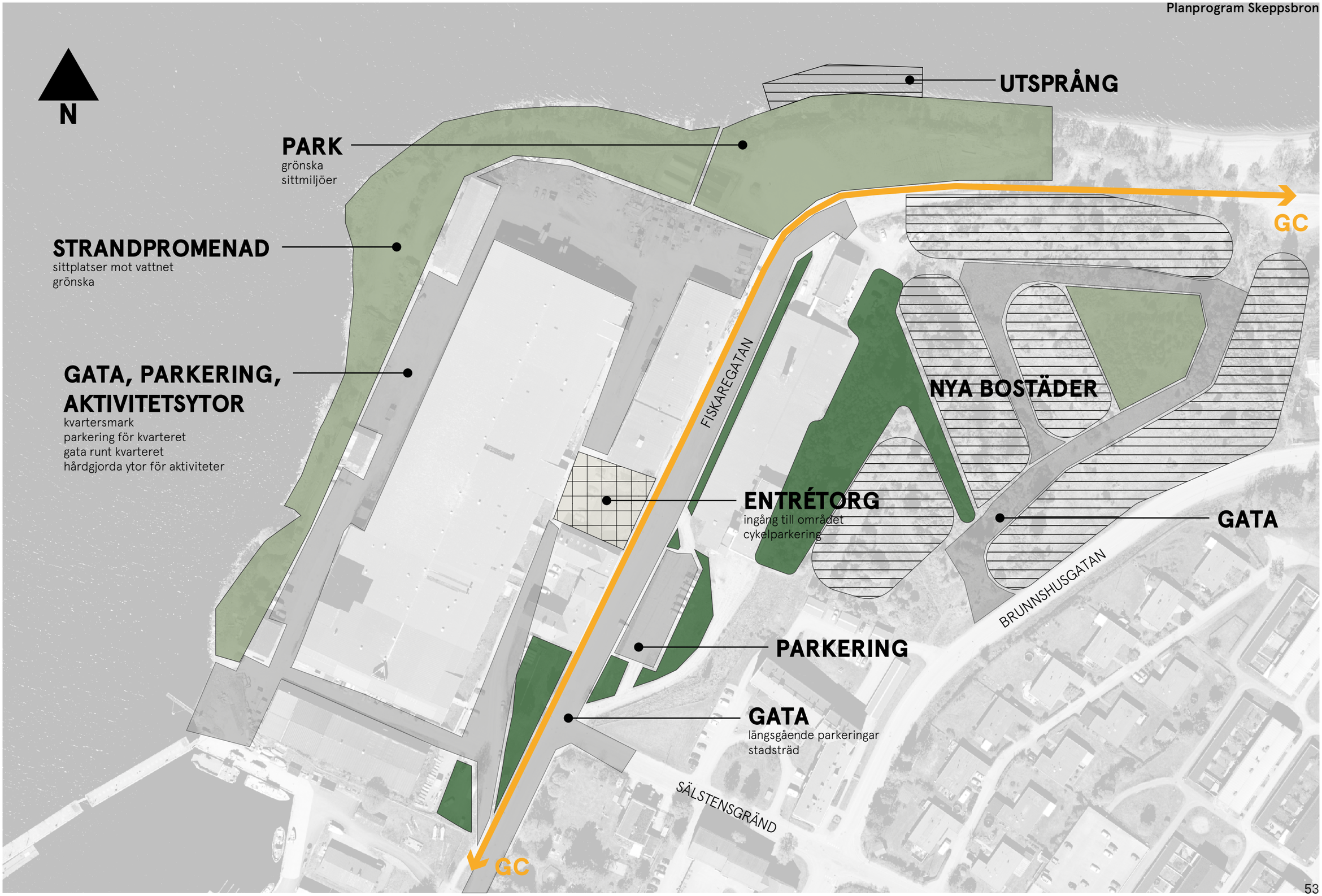
Umeå stadspark. Bild: Nordfjell Collection

Strandpromenad, Vinterviken. Bild: Bättre Stadsdel

Perennplantering. Bild: Hurd and Honey

N
PARK
grönska
sittmiljöer
UTSPRÅNG
GC
STRANDPROMENAD
sittplatser mot vattnet
grönska
GATA, PARKERING,
AKTIVITETSYTOR
kvartersmark
parkering för kvarteret
gata runt kvarteret
hårdgjorda ytor för aktiviteter
FISKAREGATAN
NYA BOSTÄDER
ENTRÉTORG
ingång till området
cykelparkering
GATA
BRUNNSHUSGATAN
PARKERING
GATA
längsgående parkeringar
stadsträd
SÄLSTENSGRÄND
GC

Kallbadhus + bastu

Skeppsbron som stråk och livsmiljö erbjuder badmöjligheter framförallt under sommaren i form av badet på Sälsten. För att bättre nyttja havet året runt och skapa ett levande stråk året om kan ett kallbadhus och bastu bjuda in till vistelse och aktiviteter under flera säsonger. Kallbadhus och bastu har historiskt funnits i Härnösand och är något som frekvent har önskats i genomförda dialoger för planprogrammet men även i kommunens e-förslag.

Väl utformade kallbadhus och bastur kan bli landmärken för en stad och generera besökstillfällen från andra städer. Städer som Karlshamn och Göteborg har med unika byggnader för bad och bastu skapat och förstärkt kommunernas platsidentitet och attraktionskraft.

Ett kallbadhus och bastu i Härnösand ska utformas med höga gestaltningsambitioner och designen ska utgå från invånarnas önskemål, behov och idéer likväl som utifrån platsens unika karaktär. Platsen som planprogrammet föreslås utredas för detta är på Sälstens udde eller intill Sälstens badplats. En detaljplan behöver troligen upprättas för att möjliggöra ett kallbadhus och bastu. Generellt strandskydd gäller 100m från strandkanten både upp på land och ut i vattnet, vilket behöver hanteras i en eventuell detaljplaneprocess.

Ett kallbadhus och bastu är utsatta konstruktioner som måste förankras väl och utformas för att klara tufft väder, vind och vågor. Speciellt på Sälstens udde och Sälstens badplats som stundtals har hårda vindar från norr och ligger relativt oskyddat från havet. Detta behöver utredas för att ge svar på om kallbadhus och bastu är möjligt och lämpligt på platsen.

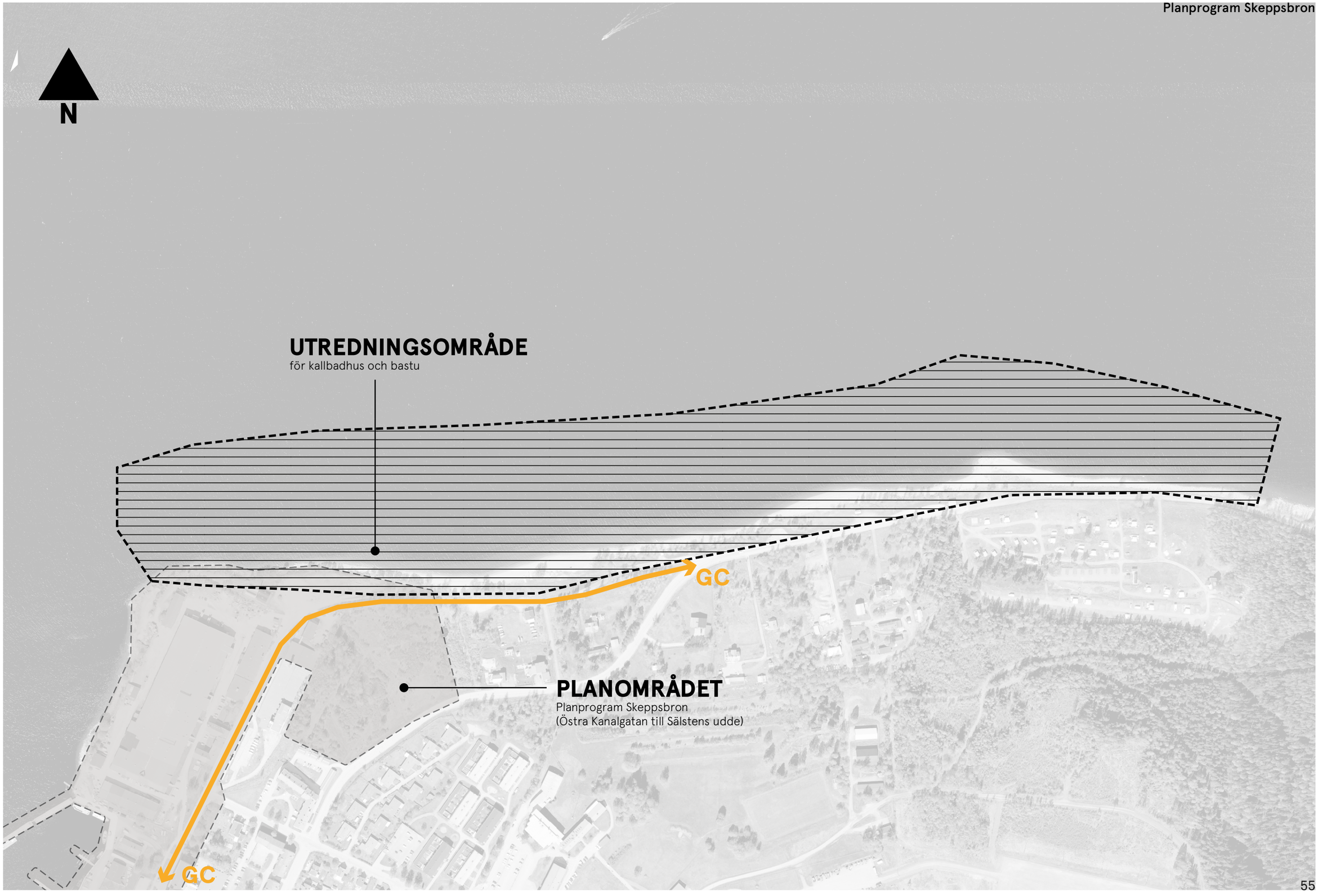
Kallbadhus i Karlshamn. Bild: White arkitekter

Kallbadhus vid Sälstens badplats. Bild: Villa Fridhem

Offentlig bastu, Frihamnen, Göteborg. Bild: Jonatan Fernström, Göteborgs stad

N
UTREDNINGSOMRÅDE
för kallbadhus och bastu
GC
GC
PLANOMRÅDET
Planprogram Skeppsbron
(Östra Kanalgatan till Sälstens udde)

Konsekvenser

Sammantaget medför den föreslagna omvandlingen och utvecklingen av Skeppsbron många positiva konsekvenser. Det kommer att tillföras flera och olika mötesplatser och sittytor för att främja stadsliv och rörelse. Ett sammanhängande gång- och cykelnät skapas och grönska adderas för att skapa ett tryggare, mer trivsamt och mer upplevelserikt gaturum. Biltrafikens dominans och utbredning minskar och mer utrymme ges till gående och cyklister vilket bidrar till en säkrare och mer attraktiv miljö, för barn såväl som äldre. I städer där liknande förändringar gjorts har man sett ett resultat av ökad handel och längre vistelsetider i centrum. Om fler väljer att gå eller cykla bidrar det också till kommunens mål om att öka andelen hållbara resor. En annan positiv konsekvens är att ett väl gestaltat Skeppsbron skapar en mer attraktiv livsmiljö vilket kan gynna fastighetsägare och verksamheter längs sträckan.

Utifrån andra perspektiv och synsätt så befarar vissa negativa konsekvenser till följ av förändringarna som planförslaget föreslår. Detta gäller framförallt gällande reduceringen av parkeringsytor längs kajen. En del uttrycker oro för vad som kommer hända med centrumhandeln om centrala parkeringsplatser tas bort. Kommunen ska ta fram en parkeringsutredning som ska besvara och vägleda arbetet med centrumnära parkeringar framöver för att främja hållbar mobilitet och skapa en stad med god tillgänglighet.

Nedan beskrivna konsekvenser utgår från att området bebyggs i enlighet med planförslaget.

Hamnparken föreslås att utvecklas i planprogrammet

Sociala konsekvenser

Stadsliv och mötesplatser

Med en mer upplevelserik och lockande miljö längs vattnet skapas förutsättningar för attraktiva och levande stadsrum under flera av dygnets timmar. Mötesplatser som är tillgängliga för alla lockar både besökare men också närboende att använda miljön. Detta ökar öppenheten och ger en tryggare upplevd närmiljö. En blandning av privata verksamheter och offentliga ytor skapar en levande stadsmiljö.

Mötesplatser och offentliga rum som erbjuder olika kultur- och fritidsaktiviteter för olika åldrar inom samma fysiska område främjar integration. Detta förstärker upplevelsen av trygghet och förståelsen för andra grupper. Nära och tillgängliga ytor för rekreation eller annan vistelse är viktigt framförallt för barn, unga och äldre eftersom de generellt inte kan ta sig så långt på egen hand. Planprogrammet skapar bättre förutsättningar för fler att vistas i gröna, rekreativa och trivsamma offentliga rum. Skeppsbrons centrala läge, Härnösands koncentrerade stadskärna och områdets breda utbud av aktiviteter gör det tillgängligt för många under stora delar av dygnet.

Trygghet, jämlikhet, integration och folkhälsa

Utvecklingen av trygga och säkra offentliga platser samt gång-och cykelvägar är viktiga av flera skäl, inte minst ur ett barn- och jämlikhetsperspektiv. Goda förutsättningar för gående och cyklister påverkar även folkhälsan positivt och gör den mer jämlik. Det ska vara enkelt att resa hållbart och röra sig längs Skeppsbron, oavsett bakgrund eller förutsättningar. En fysisk miljö som stöttar resor till fots eller cykel främjar hållbara val i vardagen.

Ett varierat utbud och närhet till service skapar möten mellan invånare med olika bakgrund vilket ger bättre förutsättningar till jämlikhet, jämställdhet och integration. Skeppsbron ska erbjuda närboende och besökare väl gestaltade livsmiljöer och verka för att jämna ut sociala klyftor. Att ha tillgång till högkvalitativa offentliga rum är en rättighet för alla. Gröna ytor och närhet till vatten gynnar både den fysiska och mentala hälsan genom att erbjuda möjlighet till avkoppling.

Fler målpunkter, genomtänkt belysning året runt och lugnare fordonstrafik bidrar till också till ökad upplevd trygghet. Ökat flöde av gående och cyklister skapar en närvaro och en känsla av trygghet och att platsen inte upplevs öde och obefolkad.

Barnperspektiv

Ett hastighetssäkrat stråk med tydliga gång- och cykelbanor gör att barn friare kan ta sig fram i staden. Utveckling av Hamnparkens utbud skapar mervärden för barn och familjer i omgivningen. Barn som bor nära eller i anslutning till Skeppsbron får kvalitativa offentliga rum att leka, vistas och hänga i samtidigt som bilars hastighet och dominans i stadsrummet minskar och skapar en lugnare och mer barnsäker miljö. Gröna rum med lekfulla inslag på utvalda platser uppmuntrar till lek och nyfikenhet.

Att kommunen satsar på en upprustning av Skeppsbron och skapar offentliga rum och mötesplatser för de unga kan leda till en ökad framtidstro och deltagande i stadslivet. Det skapas en känsla av att staden är till även för de unga och ger dem platser att vara på och ta plats på.

Kulturmiljö

Skeppsbron har stor betydelse för Härnösands identitet. En upprustning av Skeppsbron kan förstärka den identiteten om stor hänsyn tas till platsens höga kulturhistoriska värden. Skeppsbron omfattas av riksintresset för kulturmiljö, vilket är en kvalitet att ta vara på och bygga vidare på. Upprustning av Skeppsbron kan bidra till aktivering och ökad användning av området, vilket stärker områdets attraktionskraft och kan gynna fastighetsägare och nuvarande och kommande verksamhetsutövare. Ett gott exempel längs stråket är upprustningen av Tobaksmonopolet som blivit en central mötesplats längs stråket som rymmer flera arbetsplatser och verksamheter. Kulturmiljöer mår bäst av att användas och aktiveras, vilket planprogrammet hoppas bidra positivt till.

För varje åtgärd som genomförs ska inventeringar av kulturvärden göras för att inte förvanska Skeppsbrons särart och värden. Annars finns det risk för negativ påverkan på riksintresset för kulturmiljö och att miljöns och historians läsbarhet försvåras. Fornlämningar och fynd kan finnas under bebyggelse längs stråket och platser behöver därför utredas arkeologiskt när åtgärder planeras.

Planprogram föreslår flera nya mötesplatser och offentliga rum längs med stråket

Skeppsbron har stor betydelse för Härnösands identitet

Ekologiska och miljömässiga konsekvenser

Grönstruktur och dagvatten

Mer grönska i varierande former bidrar till en mängd ekosystemtjänster för både människor och djur. Genom grönstrukturen rustas staden för ett förändrat klimat där mer extrema väder kan förekomma. Andra viktiga ekosystemtjänster är trädens förmåga att skugga, stoppa vindens framfart, öka platsen attraktionsvärde och öka den biologiska mångfalden.

Dagvatten kommer inrymmas på ett naturligt sätt i stadsbilden och gaturummet genom planteringar och gröna översvämningsbara ytor. Det finns ett pedagogiskt och estetiskt värde av att ha öppen dagvattenhantering i stadsmiljön som kan bidra till en känsla av liv och lugn. Ytor som ger dagvatten möjlighet att sakta sila ner hindrar föroreningar att flöda ner i havet. Det bidrar till en bättre vatten- och sedimentkvalitet som är bra för både vatten- och landlevande arter. Dagvattenhanteringen i området ska dimensioneras för extrem nederbörd och ett förändrat klimat. Ledningsnätet ska inte påverkas negativt av ombyggnationen och en säker avledning vid stora skyfallsmängder ska kunna säkerställas.

Buller och avgaser

Buller och avgaser förväntas minska till följd av att allt färre resor görs med bil och att allt fler väljer att resa till fots eller med cykel. Minskad användning av bilen inne i staden bidrar till en bättre luftkvalitet. Härnösand har redan problem med överskridna värden för utomhusluft centralt i staden och fysiska åtgärder och utveckling av grönstruktur längs Skeppsbron behövs för att förbättra luftkvalitén.

Genom att Skeppsbron utformas på ett sådant sätt som gör att fordons hastighet saktas ner kan bullernivån minska och därmed skapa en bättre livsmiljö för boende längs Skeppsbron. Fordon kommer fortsatt att färdas längs Skeppsbron och påverka ljudbilden i området. Offentliga mötesplatser och uteserveringar behöver därför planeras väl för att dessa inte allt för negativt ska påverkas av buller och avgaser.

Markföroreningar

Vissa markföroreningar är kända sedan tidigare i området, framför allt ut mot Sälstens udde och Hernöverken. Det är viktigt att göra grundliga undersökningar i varje utbyggnadssteg. Sanering kan krävas och innebära att projekten blir mer kostsamma och komplexa.

Högre driftkostnader är en konsekvens av de planerade investeringar längs Skeppsbron.
Bild: Kommunal

Öppen dagvattenhanteringslösning. Bild: Stockholms stad

Ekonomiska konsekvenser

Investeringar

Utbyggnaden och upprustningen av ny gatu- och kajstruktur innebär stora kommunala investeringar. Det tillkommer även kostnader för att anlägga ny grönska, gång- och cykelstråk samt nya mötesplatser. Kostnader för upprustning av Hamnparken och Sälstens udde kommer tillfalla kommunen.

Kostnader tillkommer också om kommunen bygger restauranglokaler för uthyrning. Förhoppningsvis genererar i så fall hyror en inkomst som minskar den ekonomiska belastningen i ett senare skede. Kostnader kommer också uppstå vid framtagande av utredningar och detaljplaner för att möjliggöra kallbadhus och bastu, detaljplanering av Långgatan, Nybrokajen, Utsprångskajen m.m. Det gäller att kommunen har en långsiktighet i investeringar och vågar satsa för att omvandla Skeppsbron.

Genom att bygga på redan ianspråktagen mark ges goda möjligheter till bättre utnyttjande av redan gjorda investeringar i gator, VA-nät, parker och kollektivtrafik vilket medför positiva ekonomiska konsekvenser för kommunen.

Driftkostnader

Kommunen kommer få högre driftskostnader genom mer grönska, skötsel och gatubelysning. Även nya byggnader som uppförs längs stråket bidrar till ökade utgifter i form av underhållskostnader.

Ökad andel gående och cyklister och en minskad mängd bilresor ger lägre driftskostnader för underhåll av bilvägarna. Asfalten slits inte lika snabbt om det är färre bilar som färdas längs sträckan. Kostnader för skötsel av parkeringsytor i form av asfaltering, snöröjning, sandning etc. minskar i takt med att allt fler parkeringsytor omvandlas till andra ändamål.

Turism och näringsliv

Planprogrammet skapar förutsättningar för nya verksamheter att ta plats längs Skeppsbron. Utbudet och dragningskraften till området ökar och fler arbetstillfällen ges. Skeppsbrons nya attraktiva skrud ska få människor att vilja stanna upp och vistas längre stunder. Det är positivt utifrån flera perspektiv, inte minst näringslivsperspektivet. Med omvandlingen av centrala attraktiva kajytor från parkering till andra ändamål utnyttjas värdefull mark på ett lämpligare sätt. Parkeringsytorna frigör utrymme för andra ändamål och kan bidra till ökad ekonomisk aktivitet.

Studier visar att gående, cyklister och kollektivtrafikresenärer sammantaget spenderar mer pengar än de som anländer med bil och att åtgärder som reducerar biltrafik och bilparkering i stadskärnan har en positiv inverkan på den lokala handelns omsättning och stadskärnans attraktionskraft (SKR, Parkering för hållbara stadskärnor, 2021). Konsekvenserna av planprogrammets vision för Skeppsbrons omvandling och förslag till minskande av havsnära parkeringsytor vid kajen kommer utredas vidare i en parkeringsutredning.

Under byggtiden kan verksamheter längs stråket komma att påverkas genom begränsad framkomlighet och buller från byggnationen. Detta behöver kommuniceras inför varje insats i området. Ansvariga för de olika projekten ska föra dialoger och tidigt kommunicera med berörda parter för att undvika missförstånd och oro.

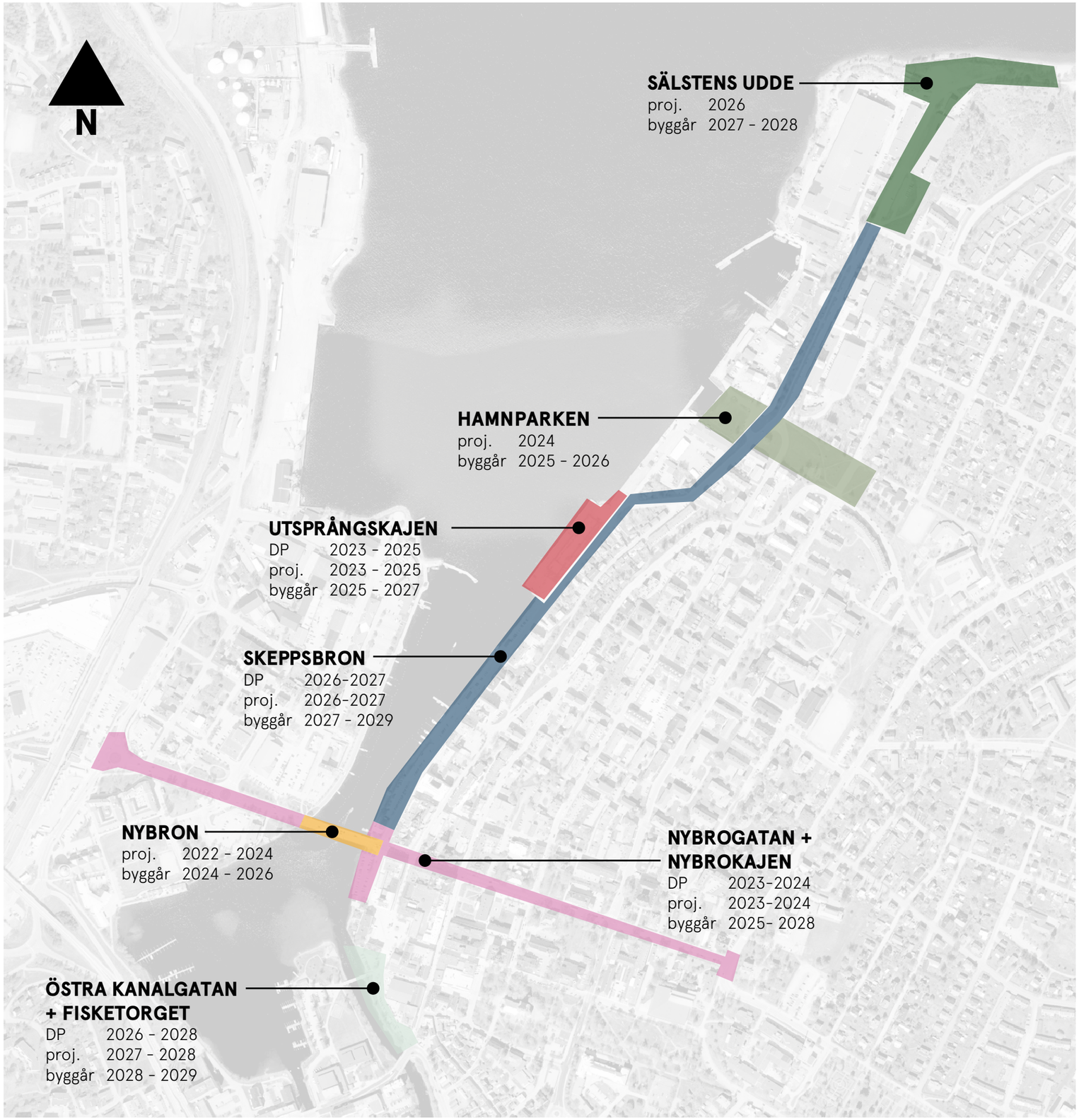
Planprogrammet är tydlig med båtlivets betydelse för Härnösands identitet och besöksnäring. Skeppsbron är och förblir centrum för båtlivet i Härnösand. Båtlivet inrymmer allt från privata båtägare till verksamhetsutövare och myndigheter. På Skeppsbron ska det skapas goda förutsättningar för båtturism i olika former vilket stärker Härnösands identitet som hamnstad och gynnar det lokala näringslivet.

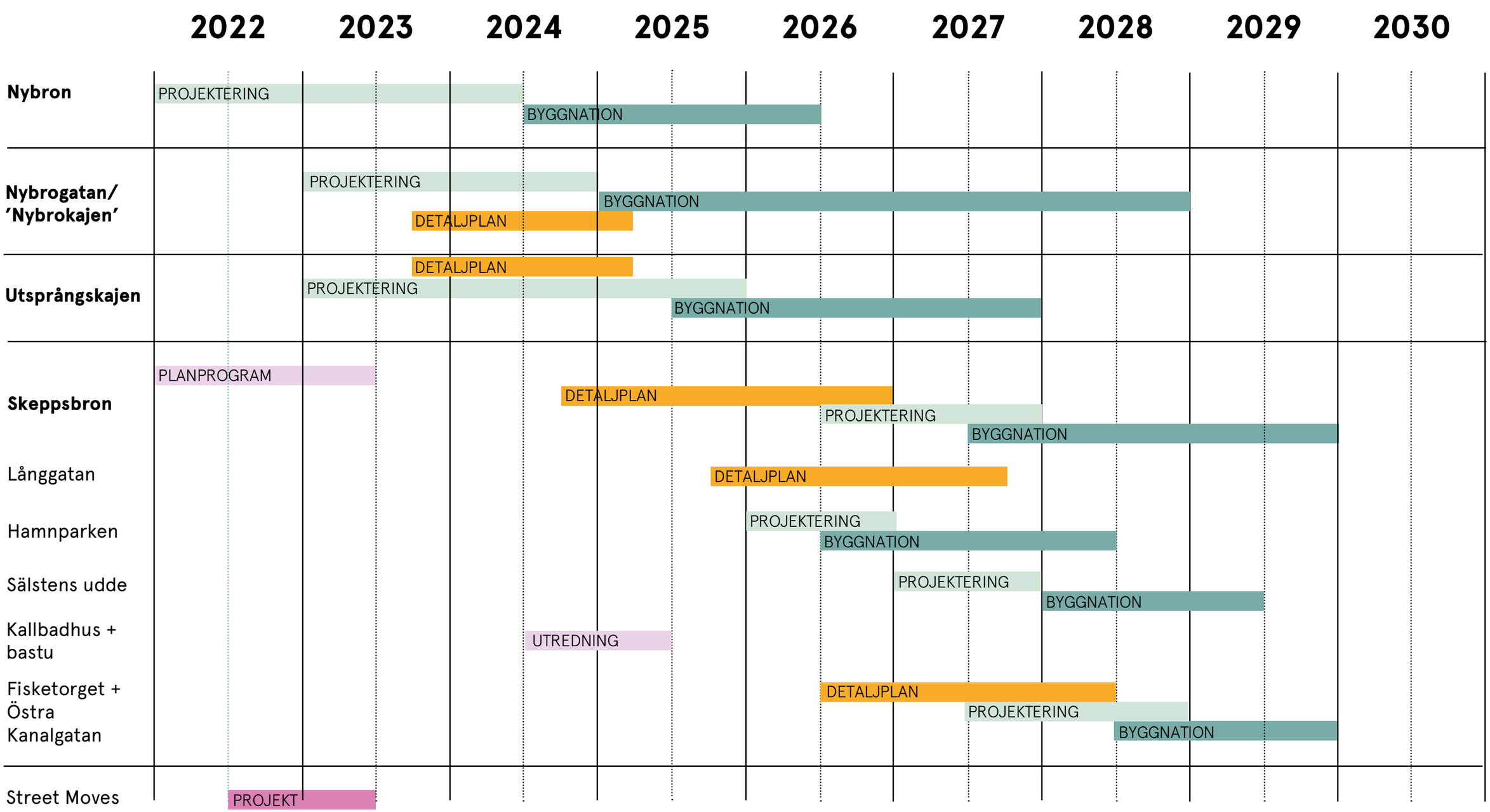
Tidplan

Tidplanen utgår från kommunens 10-åriga investeringsplan där projekt som krävs för att förverkliga planprogrammets visioner lagts till. Projekten är i diagrammet uppdelade i olika faser som projekteringsfasen, byggnationsfasen och detaljplanearbete där det behövs.

Planprogrammet föreslår att de delprojekt som är i nära anslutning till de stora projekten Nybron och Nybrogatan prioriteras och byggs i direkt anslutning till att de större projekten avslutas. Detta för att förkorta byggtiden och den tid som arbetsområdena är avspärrade för allmänheten. Som exempel förverkligas Nybrokajen först av planprogrammets alla visioner, så fort den nya Nybron är färdig.

Tidsplanen kan komma att förändras utifrån infrastrukturprojektens framfart och kommunens prioriteringar och resurser i stort.

2022
2023
2024
2025
2026
2027
2028
2029
2030
Nybron
PROJEKTERING
BYGGNATION
Nybrogatan/
'Nybrokajen'
PROJEKTERING
BYGGNATION
DETALJPLAN
Utsprångskajen
DETALJPLAN
PROJEKTERING
BYGGNATION
Skeppsbron
PLANPROGRAM
DETALJPLAN
PROJEKTERING
BYGGNATION
Långgatan
DETALJPLAN
Hamnparken
PROJEKTERING
BYGGNATION
Sälstens udde
PROJEKTERING
BYGGNATION
Kallbadhus +
bastu
UTREDNING
Fisketorget +
Östra
Kanalgatan
DETALJPLAN
PROJEKTERING
BYGGNATION
Street Moves
PROJEKT

Vägen framåt

För att förverkliga omvandlingen av Skeppsbron krävs att ett antal strategiska beslut fattas. Politiker och tjänstepersoner behöver arbeta tillsammans mot en gemensam tidplan och en gemensam vision för området. Tabellen redovisar förslag på aktiviteter och tidplan för att planprogrammets visioner ska förverkligas. Underlag för dessa beslut behöver tas fram och förankras i god tid före beslutstillfällena. Det krävs god och frekvent dialog med näringsidkare, fastighetsägare och övrigt berörda både innan och under processen. Förslaget är att kommunen arbetar utifrån tidplanen som redovisas i dokumentet för att planera in de olika aktiviteterna i de olika avdelningarnas verksamhets- och budgetplanering för de kommande åren. Det är viktigt att kostnader och projekt förankras i ett tidigt skede så respektive avdelning och utförare har tid att planera, genomföra och budgetera aktiviteterna.

Visionscollage av framtidens Skeppsbron

Street Moves Skeppsbron. Bild: Maria-Thérése Sommar

Beslut som behöver fattas

Aktivitet	Beslutas av	När	Motivering	Kommentar
Parkeringsutredning	Förvaltningschef, Samhällsförvaltningen	Beräknad beställning Q3 2023 Beräknad leverans Q1-Q2 2024	En parkeringsutredning ska beställas hösten 2023 och ska vägleda hela kommunens strategiska arbete med centrala parkeringar framöver. Utredningen behövs för att utifrån planprogrammets visioner föreslå lämpliga åtgärder som behöver genomföras för att visionen ska kunna uppnås.	Beställs och bekostas inom befintlig budget på Samhällsförvaltningen.
Detaljplan för Utsprångskajen	Ansökan från: Kommunstyrelsen / Tillväxtavdelningen Beslutas av: Samhällsförvaltningen	Ansökan om planbesked Q4 2023 Antagande av detaljplan Q2 2025	En detaljplan för Utsprångskajen behöver påbörjas under 2023 för att detaljplanen ska kunna löpa på parallellt med projekteringen. Det är viktigt att visionen och funktionskraven för kajen finns med tidigt för att kunna påverka de tekniska lösningarna.	Delprojekt i kommunens 10-åriga investeringsplan. Det är viktigt att visionen för Skeppsbron samt att kompetens i bland annat landskapsarkitektur ska finnas med tidigt i detaljplaneskedet för att kunna påverka de tekniska lösningarna.
Detaljplan för `Nybrokajen´	Ansökan från: Kommunstyrelsen / Tillväxtavdelningen Beslutas av: Samhällsförvaltningen	Ansökan om planbesked Q4 2023 Antagande av detaljplan Q2 2025	En detaljplan för Nybrokajen behöver påbörjas under 2023 för att detaljplanen ska kunna löpa på parallellt med projekteringen av Nybron och Nybrogatan. Det är viktigt att visionen för kajen finns med tidigt för att kunna påverka de tekniska lösningarna. I samband med att Nybrokajen återställs efter byggandet av den nya bron bör detaljplanen samt gestaltningsunderlag för området vara så långt gången att det är tydligt hur kajen ska se ut. Återställningen ska göras enligt visionen för planprogrammet och den efterföljande detaljplanen och ska inte återställas till parkeringsyta.	Delprojekt i kommunens 10-åriga investeringsplan. Det är viktigt att visionen för Skeppsbron samt att kompetens i bland annat landskapsarkitektur ska finnas med tidigt i detaljplaneskedet för att kunna påverka de tekniska lösningarna.
Detaljplan för Skeppsbron (från Nybrogatan till Utsprångskajen)	Ansökan från: Kommunstyrelsen / Tillväxtavdelningen Beslutas av: Samhällsförvaltningen	Ansökan om planbesked Q3 2024 Antagande av detaljplan Q4 2026	En detaljplan för Skeppsbron (från Nybrogatan till Utsprångskajen) behöver påbörjas under 2024 för att planlägga för nya restauranger, bryggor och torgytor m.m. Detaljplanen ska löpa parallellt med projekteringen av kajen och gatan.	Delprojekt i kommunens 10-åriga investeringsplan. Det är viktigt att visionen för Skeppsbron samt att kompetens i bland annat landskapsarkitektur ska finnas med tidigt i detaljplaneskedet för att kunna påverka de tekniska lösningarna.
Utredning kallbadhus och bastu på Sälstens udde eller Sälstens badplats	Samhällsnämnden	Utredning Q3 2024	Första steget är att utreda möjligheter, lämpligheten med platsen och få en uppskattning av kostnaden. Efter utredningen är presenterad får politiken ta beslut om en detaljplan ska tas fram för att möjliggöra för kallbadhus och bastu. Utredningen bör göras under 2024 för att fatta beslut om frågan eftersom önskemål om kallbadhus och bastu lyfts vid flertalet tillfällen.	Utredning ska tas fram och troligen behövs en ny detaljplan. Finansiering behöver lösas för både utredning, detaljplan, byggnation och drift.
Detaljplan för Långgatan	Ansökan från: Kommunstyrelsen / Tillväxtavdelningen Beslutas av: Samhällsförvaltningen	Ansökan om planbesked Q4 2025 Antagande av detaljplan Q4 2027	En detaljplan för Långgatan bör påbörjas under 2025. Framtagandet av en ny detaljplan är en viktig del i att skydda kulturmiljövärden, utveckla Långgatan till ett småskaligt besöksmål och skapa ett attraktivt stråk. Långgatan saknar helt detaljplan idag vilket gör att det finns ett behov av att reglera området för att skapa det skydd och riktlinjer som krävs inför bygglovsprocesser.	Kommunen ska ta fram ett kulturmiljöprogram vilket planeras att antas Q2 2025. Långgatan kommer att beröras av kulturmiljöprogrammet och en detaljplan kan påbörjas efter programmets antagande.
Upprustning av Hamparken	Samhällsnämnden / ledningsgrupp, Samhällsförvaltningen	Projektering Q1 2026	Projektering av Hamnparken är ett projekt som genomförs av teknikavdelningen. Projektet måste prioriteras och tas med i avdelningens verksamhetsplanering. I upprustningen bör dialog föras med boende, verksamhetsutövare och förskola i närheten.	Prioritera projektet inom befintlig budget.
Detaljplan för Fisktorget	Ansökan från: Kommunstyrelsen / Tillväxtavdelningen Beslutas av: Samhällsförvaltningen	Ansökan om planbesked Q3 2026 Antagande av detaljplan Q2 2028	En detaljplan för Fisktorget bör påbörjas under 2026. Det är inte den högst prioriterade detaljplanen men är en viktig del i att skapa ett sammanhängande och attraktivt stråk.	Den nya detaljplanen syftar till att möjliggöra nybyggnation bakom konsthallen. Upprustning av gatan kan genomföras inom ramen för befintlig detaljplan.
Markförvärv av gata och park på Sälstens udde	Kommunstyrelsen	Beslut i samband med antagande av detaljplanerna för del av Motorn 1, Motorn 5 samt Motorn 6	Kommunen ska som regel vara huvudman för allmänna platser så som gator och parker inom tätorten. Detta säkerställer långsiktig drift och möjliggör utveckling av gatorna och parken på lång sikt. Markköpet ligger i linje med planprogrammet vision om att skapa ett sammanhängande stråk med utveckling av parkmiljöer.	Det finns två pågående detaljplaner där frågan hanteras. Finansiering för markförvärv samt budget för utveckling av park och gata behöver lösas.

Bilagor

- Handlingsplan för dialog, 2021-01-13
- Dialogsammanställning Planprogram Skeppsbron – för dialoger genomförda våren och sommaren 2021, 2022-06-01
- Remiss avseende kulturmiljövärden inför planprogram Skeppsbron. Västernorrlands museum, 2022-09-06
- Workshopsammanställning Street Moves Skeppsbron, 2022-11-23
- Sändlista för samråd, 2023-03-27
- Samrådsredogörelse, 2023-06-29

Källhänvisning

- Översiktsplan 2022–2040
- Gestaltningsprogram, Härnösands kommun 2019
- Trafikprogram, Härnösands kommun 2015 – 2020
- Parkeringsriktlinjer, Härnösands kommun 2022
- Parkeringsplan Härnösand, Sweco 2015
- Mobilitetsriktlinjer och vägledning för parkering, Härnösands kommun 2019
- Grönplan för Härnösands kommun, 1998
- Gång- och cykelprogram 2022 – 2040 med tillhörande handlingsplan
- Kryssning mot Härnösand, Höga kusten - Utsprångskajens framtid, SWECO, 2017

Planprogram
Skeppsbron

Diarienummer: SAM-2020-2735

Härnösands kommun